СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXI | П'ЯТНИЦЯ, 14 ТРАВНЯ 2004 РОКУ | ЧИСЛО 20 | VOL. CXI | FRIDAY, MAY 14, 2004 | No. 20

Зібрано мільйон долярів для Українських студій в Колюмбійському університеті

Організатори бенкету і жертводавці завершують зустріч в Колюмбійському університеті.

НЮ-ЙОРК. – 8 травня, увечорі, понад 250 гостей зібралися в парадній залі „Low Memorial Library" Колюмбійського університету, на благодійний бенкет на користь програми українознавства в цьому університеті. Імпрезу організував Комітет прихильників програми Українських студій – „Friends of Columbia University Ukrainian Studies (FOCUUS)", який заснувала Українсько-американська асоціяція професіоналістів і підприємців Ню-Йорку і Ню-Джерзі. Вона успішно проводить такі імпрези від 1994 року. Того року вже було проведено такий бенкет, який дозволив зібрати понад 500 тисяч долярів на розвиток програми українознавства. Тоді відомий канадський підприємець і меценат св. п. Петро Яцик подарував університетові пів мільйона долярів і встановив перший постійний фонд для підтримки українознавчої програми університету.

Традицію було збережено і розвинуто: 8 травня понад мільйон долярів було зібрано від окремих фундаторів і громадських організацій. Організатори бенкету висловлюють безмежну вдячність за щедрі дари на розвиток української науки.

За 10 років, що минули після першої імпрези, українська програма в Колюмбії значно зросла. Перші фонди були використані для забезпечення праці викладачів, які вели українську тематику в навчальних програмах університету. Лекції в університеті читають відомі діячі української науки і культури, провідні державні діячі і науковці Америки та усього світу. Разом з НТШ-А, УВАН, Інститутом досліджень Східньої Европи ім. Липинського, за участи УККА, Фонду допомоги дітям Чорнобиля, з підтримкою Постійного представництва України в ООН було проведено ряд міжнародних наукових конференцій, зокрема з проблем наслідків Чорнобильської катастрофи, Великого голоду 1932-33 років в Україні, українсько-польських взаємин, на честь 90-річчя Юрія Шевельова, української революції 1917-20 років.

У діловій частині бенкету, яку відкрила вітанням координатор фонду Українських студій при Колюмбійському університеті Марія Соневицька, з розповіддю про діяльність „FOCUUS" виступив голова Організаційного комітету, співголова „FOCUUS", засновник і перший прези-

(Закінчення на стор. 13)

Зростає скандал довкруги знущань над іракськими в'язнями

В помсту „Аль-Кайда" американцеві відтяла голову

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Звітуючи 11 травня перед сенатською Комісією у справах збройних послуг, армійський генерал-майор Антоніо М. Таґуба, який першим розстежував знущання американських вояків над іракськими в'язнями в тюрмі Абу Ґраїб, не змінив думки стосовно своїх висновків, – що старшини військової міліції не повинні були приготовляти іракських в'язнів для допитів. Від цих принципів він не відмовився, хоча Стефан А. Камбоні, цивільний помічник у справах розвідки секретаря Департаменту оборони Доналда Рамсфелда, який сидів при тому ж самому столі, звітуючи згаданій Комісії, заперечив його твердження. Генерал-майор А. Таґуба заявив перед Комісією, що рекомендація іншого генерала армії, щоб військові сторожі „підготовляли умови", допомагаючи військовій розвідці здобувати відомості від в'язнів, суперечила військовій доктрині. Він також підкреслив, що наказ головного американського старшини в Іраку в листопаді 2003 року успішно посприяв, щоб сторожі тюрми підпорядкувалися наказам частині військової розвідки, там присутньої.

Одначе С. Камбоні заперечив твердження ген. А. Таґуби. Він сказав, що військова міліція та військова розвідка потребували працювати спільно, щоб здобути якнайбільше інформацій від іракських в'язнів, щоб запобігти нападам на американських вояків.

Ці публічні розбіжності між генералом армії та довіреним співпрацівником Д. Рамсфелда підтверджують відсутність порядку у згаданій тюрмі восени 2003 року, саме тоді, коли мали місце найгірші знущання над іракськими в'язнями.

Того самого дня в Іраку на арабомовному вебсайті оприлюднено відео, на якому американському

(Закінчення на стор. 4)

Довкола Мелітополя вибухають ракети

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У Запорізькій області, поблизу міста Мелітополя, 6 травня сталася пожежа на місцевому складі боєприпасів Південного оперативного командування, який знаходиться на залізничній станції Федорівка. За даними на 10 травня підтверджена кількість жертв: п'ятеро померлих, четверо поранених.

Пожежникам не вдалося відразу наблизитися до епіцентру вогню, де лунали вибухи снарядів. У радіюсі 10 кілометрів від палаючих складів були пошкоджені будинки, залізничні колії, газо- та нафтопроводи. Із навколишніх сіл Спаське та Терпіння евакуйовано близько 10 тисяч місцевих жителів.

Міністер з надзвичайних ситуацій України Григорій Рева повідомив 10 травня у Верховній Раді, що внаслідок вибуху у Запорізькій області, за попередніми оцінками, за межі складу на площі 314 кв. км. впали уламки 900 вагонів боєприпасів. Всього на складах зберігалося 4800 умовних вагонів боєприпасів. Григорій Рева сказав, що остаточні висновки щодо причин надзвичайної ситуації має зробити Генеральна прокуратура, але виглядає, що лихо було пов'язане з курінням в забороненому місці: двоє військовослужбовців виконували штабелювання і при цьому, порушуючи правила безпеки, курили, що призвело до пожежі.

Міністер оборони Є. Марчук не виключає „умислу" у виникненні пожежі і подальшому детонуванні боєприпасів на складах. Він заявив, що з військовою базою під Мелітополем працювала київська комерційна фірма, яка проводила утилізацію боєприпасів з цього складу і заборгувала базі 2.5 млн. грн. „Відбувалося з'ясування стосунків. Я не міг би залишити без уваги, що 15 травня мала завершитися ревізія. А за день до пожежі правоохоронні органи почали проводити з'ясування з людьми щодо цих 2,5 млн. грн. І раптом саме в цей проміжок часу відбуваються вибухи. Тут є питання", – додав Є. Марчук. Він поінформував, що на військовій базі під Мелітополем, заснованій у 1955 році, крім радянської зброї, також зберігалася угорська і німецька зброя. Найновішим боєприпасам, що зберігаються на базі, 25 років, але є

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Керівник Радіо „Свобода" звинувачує Л. Кучму у придушенні преси

ВАШІНҐТОН. – Президент Радіо „Вільна Европа"/Радіо „Свобода" Томас Дайн заявив 10 травня, що ситуація зі свободою слова в Україні є найбільшим розчаруванням на усьому пострадянському просторі. Виступаючи у Центрі Вудро Вільсона, Т. Дайн зазначив, що у переддень виборів Президент Леонід Кучма придушує свободу слова. „Україна обиратиме нового президента в жовтні. Але Л. Кучма вирішив залишити своїх дружків при владі. Він із жорстокістю накинувся на незалежні ЗМІ, і його головна ціль – Радіо „Свобода", – сказав Т. Дайн. – У лютому, наша головна ретрансляційна мережа в Україні, після переходу під контролю оточення Л. Кучми, викинула нас з етеру. У березні київська радіостанція, яка за два дні до того почала трансляції „Свободи", зазнала нальоту та закриття з боку влади". Т. Дайн також нагадав, що „у ті ж дні директор іншої станції був убитий в автоаварії їдучи на зустріч з представниками „Свободи". На думку Т. Дайна, „Україна з 48 мільйонами високоосвіченого населення мала потенціял стати однією з великих націй Европи. Але під корумпованим керівництвом Президента Л. Кучми перед Україною постали складнощі. Вона розбудовує комерційні взаємини з Іраном, Сирією, Лівією, Іраком. Адміністрація Л. Кучми аґресивно зруйнувала демократичний процес, найнявши армію для проведення брудних PR-кампаній та антидемократичних акцій".

Україна святкує День перемоги

КИЇВ. – В Україні 9 травня відбулися свята з нагоди Дня перемоги. У Києві на відзначення 59-ої річниці перемоги над нацистами відбулася парада ветеранів війни. Політичне керівництво країни – зокрема Президент, прем'єр-міністер, голова Верховної Ради та міністер оборони України – поклало квіти до пам'ятника Невідомому Воякові. Л. Кучма по тому відвідав Новгородську область у Росії, де під час війни загинув його батько. В окремому зверненні Президент України також привітав українців з Днем Матері, який відзначають у другу неділю травня. Тим часом провідник бльоку „Наша Україна" Віктор Ющенко 8 травня, напередодні Дня перемоги, відвідав концтабір Освєнцім, де під час війни перебував його батько. Президент, виступаючи 8 травня в Києві, нагадав, що Европа не повинна забувати, що Україна була серед тих, хто врятував її від „фашизму". Він відзначив, що Україна вітає "доброчинний, епохальний акт єднання" Европи, однак Европа не повинна забувати, що в ті лихі часи, коли криваві диктатори пробували поєднувати її на принципах ненависти, рабства і насильства, її, Европу, рятувала й Україна, узявши на себе один з основних ударів у смертельній боротьбі з гітлерівським нацизмом. Врятувала, заплативши нечувану у світовій історії ціну – 8 млн. життів. Трагічний рекорд усіх часів і народів. У мартирологу жертв Другої світової війни уродженці і жителі України – на 1-му місці, – підкреслив Президент. У результаті цього і масового вивезення в Німеччину молоді – майбутнього нації – з нашого українського родоводу випали цілі ненароджені покоління, - сказав він.

Україна бере участь у виставці оборонних технологій

ТРЕНЧИН, Словаччина. – 5 травня у Президент Словаччини Рудольф Шустер і міністер оборони цієї країни Юрай Лішка відкрили міжнародну виставку оборонних технологій „IDEE-2004". Україну на виставці представляє делеґація Міністерства оборони, яку очолює начальник центрального науково-дослідного інституту озброєнь і військової техніки ЗСУ генерал-майор Олексій Ковтуненко. На офіційній церемонії відкриття Ю. Лішка повідомив, що виставка „IDEE" з року в рік стає все значнішим форумом для міжнародної співпраці. Організатори виставки на площі понад 13 тис. кв. метрів представили продукцію 14 країн світу. Експонуються сучасні зразки озброєння, у тому числі стрілецька зброя, авіотехнології, новітня електроніка, обладнання для проведення різноманітних тренувань.

Бюро НРУ пограбували „бомжі"

КИЇВ. – 1 травня ввечері до міліції надійшло повідомлення про те, що з бюра Народного Руху України, який розташований по вулиці Гончара, скоєно крадіжку. Заявники повідомили, що з однієї з кімнат першого поверху будівлі, де наразі йдуть ремонтні роботи, зникли пакунки зі щойно виданим накладом другого тому десятитомника В'ячеслава Чорновола "Правосуддя чи рецидиви злочину? Лихо з розуму (портрети 20 "злочинців"), документи та матеріали 1966-1968 рр.". Під час огляду приміщень було встановлено, що злодії потрапили всередину, вибивши вікно на подвір'ї. До кімнати, де зберігався наклад, крадії потрапили, вибивши двері. Київська міліція на підозру в крадіжці майна центрального бюра Народного Руху України 3 травня затримала двох осіб. Викрадений з бюра наклад книг В'ячеслава Чорновола у кількості понад 1200 примірників. Виявилось, що крадіжку скоїли двоє осіб без певного місця мешкання, щоб "заробити собі на пляшку горілки, здавши книги до пункту макулатури". Ініціятор злочину – раніше двічі засуджений за крадіжки 32-річний громадянин Росії. Його 44-річний помічниктакож народився в Росії, колись мешкав у Кривому Розі, а наразі працює вантажником у тому пункті, куди здали наклад. Загальна вага викрадених книжок склала понад 400 кілограмів. Прибуток від акції – трохи більше 100 гривень. Викрадені книги вилучено з пункту макулатури. Після необхідних слідчих дій наклад буде повернутий власникам.

Україну обрано до керівних органів ООН

НЮ-ЙОРК. – На засіданні Економічної та Соціяльної Ради ООН Україну одноголосно обрано до складу Виконавчої ради Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), а також об'єднаної Виконавчої ради Програми розвитку ООН (ПРООН) і Фонду народонаселення ООН (ЮНФПА). Засідання відбулося 4 травня у штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй в Ню-Йорку. Виконавча Рада ЮНІСЕФ, що складається з 36 країн-членів, визначає політику Дитячого фонду – головного органу ООН, який діє в інтересах дітей. Виконавча рада Програми розвитку та Фонду народонаселення ООН, яка також об'єднує 36 країн і є керівним органом обох установ, координує діяльність ПРООН та ЮНФПА у сфері надання міжнародної допомоги країнам - членам ООН, а також відповідність цієї допомоги національним пріоритетам розвитку. Трирічний термін членства України в обох виконавчих радах розпочнеться 1 січня 2005 року.

ІСД отримав можливість відстояти своє право на „Гуту Ченстохову"

КИЇВ. – 7 травня Окружний суд Ченстохови ухвалив розпорядження про замороження продажу майна Ченстоховського металюрґійного заводу. На думку суду, в процесі проведення тендеру на приватизацію підприємства було порушено права одного з оферентів – „Індустріяльного Союзу Донбасу". 10 травня представник ІСД у Польщі Костянтин Литвинов заявив, що тепер „Індустріяльний Союз Донбасу" отримав можливість реально відстояти своє право на приватизацію польського металюрґійного заводу „Гута Ченстохова". Рішення польського суду практично визнає, що донецькі підприємці мають арґументовані підстави вимагати від організаторів конкурсу надати їм право на подальшу участь у приватизації цього підприємства. На думку суддів, в процесі проведення тендеру на приватизацію заводу організатори несправедливо відмовили донецьким підприємцям у праві на ексклюзивні переговори з приватизації „Гути Ченстохової", віддавши це право конкурентові – британсько-індійському концернові LNM. Донецькі підприємці відразу поставили під сумнів вислiди тендеру, оскільки запропонована ними сума в майже 120 мільйонів евро за акції заводу перевищувала суму, запропоновану конкурентом. Щоправда, рішення суду не впливає автоматично на позитивне вирішення цієї справи польським Міністерством державного майна. Власником акцій „Гути Ченстохової" є фінансове товариство „Сілезія", а не Міністерство держмайна. А скасувати результат тендеру і розпочати процес знову може лише польський міністер держмайна.

Доля засуджених в Іраку українських моряків

КИЇВ. – 29 квітня цього року Уповноважений Верховної Ради з прав людини Ніна Карпачова повторно звернулися з листом до Посла США в Україні Джона Гербста, просячи надати дипломатичну допомогу у вирішенні долі засуджених в Іраку капітана і старпома судна „Навстар-1", громадян України Миколи Мазуренка та Івана Сощенка. Україна просить США сприяти переведенню засуджених до української в'язниці. Корабель був затриманий в Іраку за спробу незаконного вивозу дизельного палива. Українців засудили у жовтні 2003 року до семи років ув'язнення та кари у розмірі понад мільйон долярів. 1 листопада 2003 року адвокати І. Сощенка і М. Мазуренка подали апеляцію до Верховного суду Іраку на вищезгадане рішення Центрального суду. Розглянувши цю апеляцію, Верховний суд постановив визнати рішення у справі українських моряків необґрунтованим, передати всі документи для перегляду і винесення вироку відповідно до положень іракського законодавства. Верховний суд Іраку зазначив, що, відповідно до митного закону, Центральний суд не був взагалі компетентним виносити рішення за фактами, що мали місце на судні з чужоземним прапором. „Тепер обидва у в'язниці Абу-Гуряб. Хворому на цукровий діябет капітанові М. Мазуренку необхідно приймати ліки реґулярно. Але він їх отримує лише тоді, коли починається загострення хвороби. Існує загроза їхньому життю. На цей час до них не допускають українських дипломатів" – сказала Г. Карпачова.

СОУ вимагає від Росії визнання вини

КИЇВ. – Спілка офіцерів України вважає, що Російська Федерація як правонаступниця колишнього Радянського Союзу, мусить визнати вину перед кримськотатарським та іншими народами, які постраждали від геноциду, і відшкодувати їм моральну та матеріяльну шкоду. Про це йдеться у заяві від 7 травня виконавчого комітету Спілки офіцерів, поширеній у Симферополі. 18 травня відзначалася 60 трагічна річниця депортації кримськотатарського народу сталінсько-комуністичним режимом. Українці з розумінням ставляться до горя, якого зазнали кримські татари. Спілка офіцерів України закликає усі народи на теренах України, які постраждали від комуно-більшовицької окупації, пам'ятати про злочини минулого і робити усе, щоб не допустити повторення подібних злочинів у майбутньому і забезпечити мир і спокій на всій території України. Заяву підписав голова Спілки, народний депутат України Григорій Омельченко.

Вибори – це внутрішня справа

КИЇВ. – Представники пропрезидентських політичних сил України заявляють, що мукачівська проблема є виключно внутрішньою справою України, і Рада Европи у даному випадку поводиться некоректно. Рада Европи вимагає, щоб Україна анулювала результат виборів 18 квітня в Мукачеві за грубе порушення виборчого процесу. Але провідник фракції СДПУ(о) Леонід Кравчук вважає, що „Україна сама повинна провести аналізу. До цього ніяких рішень ніхто не може прийняти. Скасувати вибори ні Рада Европи, ні хто інший не може, крім суду, і не може будь-яка структура Ради Европи ставити питання про скасування виборів. Це є демократія. Якщо Рада Европи рекомендує нам відступити від демократичних принципів, тоді нам важко судити про рівень демократії в Европі. Всі питання щодо виборів – це внутрішня проблема будь-якої країни". На думку представника бльоку „Наша Україна" Володимира Стретовича, проводити перевибори у Мукачеві недоцільно. Він сказав, що йдеться про встановлення юридичного факту обрання міським головою Віктора Балоги – представника „Нашої України". В. Стретович наголосив, що суд має зобов'язати територіяльну виборчу комісію скасувати і визнати недійсним її рішення про перемогу провладного кандидата Ернеста Нусера.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Довкола ...

(Закінчення зі стор. 1)

боєприпаси 1914, 1937, 1920-их років. За словами міністра, в районі вибухів пошкоджено 2, 095 різних будівель, нафтобазу і газопровід.

У Мелітополі запроваджений надзвичайний стан. Припинено автомобільний рух трасою Москва-Симферопіль, зупинено рух поїздів на ділянці Мелітопіль-Запоріжжя. Місцеві мешканці були попереджені про обережність, бо уламки від боєприпасів можуть розлетітися на далеку відстань. Чимало таких фрагментів було виявлено в навколишніх селах. 10 травня на складах ще лунали вибухи, але їхня інтенсивність була невисокою – до 4-6 вибухів на годину.

У районі працюють пересувні групи розмінування, які розчищають залізничну колію та автотрасу. Загальна площа території, що підлягає очищенню, сягає майже 80 квадратних кілометрів. Протягом двох діб військові виявили та вивезли у спеціяльно відведені місця понад 600 вибухонебезпечних предметів.

З найбільшої в Европі атомної електростанції – Запорізької АЕС повідомили, що загрози АЕС ці вибухи не становлять, бо атомна станція знаходиться за 74 кілометри від складів.

Речниця Генеральної прокуратури Оксана Соколова повідомила радіо „Свобода", що 22 січня прокуратура надіслала саме в ту військову частину, де сталася ця техногенна катастрофа, подання, в якому прокурор перелічив усі порушення – 60 відс. боєприпасів зберігалося на відкритій території і в непридатній тарі, понад 50 сховищ і відкритих майданчиків не мали захисних земляних валів, 36 об'єктів не були обладнані пожежною сигналізацією. Така ситуація створювала реальні передумови до вибуху реактивних снарядів, виникнення інших надзвичайних подій з можливими людськими жертвами.

Міністер оборони Євген Марчук від імені військових попросив вибачення за події і назвав причиною людський чинник. Від імені міністра оборони та від свого імені вибачився також і голова Генерального штабу Збройних Сил України Олександер Затинайко. Євген Марчук сказав, що на відновлення заходів безпеки на складах боєприпасів потрібно близько 900 мільйонів гривень. Він пояснив, що арсенали української армії переповнені абсолютно непотрібними Україні снарядами, успадкованими від Радянського Союзу, а уряд не дає коштів на знищення непотрібних боєприпасів, на що потрібен майже мільярд гривень.

Мелітопіль може залишитися без газу до двох місяців, тому що біля села Спаське уламок ракети „Град" пошкодив маґістральний газопровід. Українська влада, ліквідовуючи наслідки цієї катастрофи, шукає винних у її виникненні. Після цих подій Генеральна прокуратура України порушила кримінальну справу проти посадових осіб Міноборони за фактом недбалого ставлення до виконання службових обов'язків. Генпрокуратура кваліфікує ситуацію у Запорізькій області як техногенну катастрофу, яка стала наслідком злочинного недбальства військових керівників держави. Генпрокурор Генадій Васильєв також заявляє, що він свого часу попереджав міністра оборони Євгена Марчука про кричущі факти порушень правил зберігання зброї та боєприпасів, одначе останній на таке попередження серйозно не відреагував.

Засоби масової інформації України нагадують, що 10 жовтня 2003 року подібний випадок стався на військових складах у Артемівську Донецької области. В районі спалаху знаходяться склади зі снарядами „Ураган" і „Смерч", установками „Град", радіюс розлету котрих сягає 70 км.

Народний депутат Петро Симоненко зажадав негайного звіту міністра оборони Євгена Марчука про результати його керівництва військовим відомством і діяльности на посаді секретаря РНБО. „Зруйнований ракетою житловий будинок у Броварах, трагедія у Скнилові, збитий цивільний літак над Чорним морем, канонада в Артемівську, випадок у селі Новобогданівці – яких іще „сюрпризів" чекати від Збройних Сил?", – запитує він.

Понад мільйон тонн боєприпасів Україні не належать і підлягають утилізації. Під Мелітополем кількість боєприпасів, які зберігалися, перевищувала нормативну на 20–30 відс.

На ліквідацію наслідків вибуху Кабінет міністрів України виділив 6.8 млн. гривень. В зону лиха потрапило 15 населених пунктів з населенням близько 10 тисяч людей.

За матеріялами ЗМІ

Пожежні команди і автомобілі швидкої медичної допомоги прямують в район техногенної катастрофи. *Фото: УНІАН*

Третя неофіційна мова у ЕС - українська

СТРАСБУРҐ, Франція. – Українська мова є третьою за поширеністю неофіційною мовою, якою розмовляють у державах розширеного Евросоюзу – її знають майже 2 мільйони мешканців країн ЕС. Серед мов, які не отримали офіційного статусу в Евросоюзі, турецькою розмовляють у розширеному ЕС найбільша кількість осіб – майже 3 мільйони. Друге місце посідає російська мова, якою володіють 2 мільйони мешканців розширеного Евросоюзу. Носіїв української нараховується в ЕС не набагато менше, ніж тих, хто розмовляє російською. Популярність української мови пояснюється тим, що в багатьох нових членах ЕС проживає українська діяспора – насамперед у країнах Балтії, Польщі, Угорщині, Словаччині, Чехії. Четверте місце в списку неофіційних мов ЕС зайняла сербсько-хорватська мова, якою в ЕС говорить один мільйон осіб. Серед офіційних мов ЕС найбільш вживаною є німецька, якою розмовляють 88 мільйонів мешканців Евросоюзу. Поширеними є також англійська, французька та італійська. Головною мовою міжнародного спілкування в ЕС залишається англійська.

„Українська правда"

Половину звинувачень проти Павла Лазаренка відхилено

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Федеральний суддя Мартін Дженкінс, який веде в суді процес „США проти Павла Лазаренка" в Сан Франциско, відхилив майже половину звинувачень у справі, в тому числі щодо Ю. Тимошенко, повідомив у п'ятницю, 7 травня, Данієл Горовіц із Сан-Франциско, адвокат Павла Лазаренка у США .

Суддя М. Дженкінс відхилив 24 з 53 пунктів звинувачення, оскільки, на його думку, прокуратура США не змогла довести ці позиції за останні шість тижнів суду.

Адвокати П. Лазаренка нагадали, що до цього рішення йому загрожувало 20 років тюрми. Звинувачення за пунктами, які залишилися, може привести до менш ніж 5-річного ув'язнення П. Лазаренка, повідомив один з його адвокатів, Дорон Вайнберг. Як відомо, у рамках досудового процесу П. Лазаренко вже провів у в'язниці понад чотири роки. Серед відхилених пунктів – звинувачення в одержанні і переправленні сотень мільйонів незаконно отриманих грошей на закордонні рахунки, у тому числі і на рахунки в США.

Прокуратура намагалася довести, що ці гроші були фактично хабарем з боку Єдиної енергетичної системи України (ЄЕСУ) – за пільги при розподілі ринку природного газу урядом у 1995 році.

Перед початком судового розгляду суддя заявив, що прокуратура повинна довести, що П. Лазаренко порушив і українське, і американське законодавство. Україна була в той час на самому початку „будівництва капіталізму", після розвалу СССР, тому, вважає М. Дженкінс, дане звинувачення не можна вважати нелегальною діяльністю в країні в той час.

Суддя також відхилив пункти звинувачення в справі з продажу дачних будинків Кабінету міністрів України. У той же час суддя залишив у силі звинувачення в тому, що П. Лазаренко використовував свій вплив і тиснув на свого колишнього соратника Петра Кириченка, щоб відмивати гроші через банки в Сан-Франциско.

П. Лазаренко заявляє, що заробив свій капітал легально в умовах практичного беззаконня на ринку країни після розвалу СССР. Він стверджує, що плянував використовувати гроші в кампанії усунення Президента Леоніда Кучми. За словами П. Лазаренка, Л. Кучма був зацікавлений у його усуненні, як політичного суперника в боротьбі за президентське крісло.

Прокуратура США заявила, що суд над П. Лазаренком повинен продемонструвати усьому світові, що злочинці не повинні розглядати США як безпечне місце для „вживання" брудних грошей. Захист почне допити свідків наступного тижня.

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Убито президента Чечні Ахмада Кадирова

ҐРОЗНИЙ, Чечня. – Президент Чечні Ахмад Кадиров та голова Державної ради Гусейн Ісаєв загинули внаслідок терористичного акту 9 травня у Ґрозному. У терористичному акті загинуло шестеро та поранено 57 осіб. Вибух пролунав на грозненському стадіоні 9 травня – під час паради на честь Дня перемоги. Бомба була захована під сидіннями на стадіоні у Ґрозному, де А. Кадиров приймав військову параду. Сина А. Кадирова, Рамзана, який очолює службу безпеки республіки, призначено першим віце-прем'єр-міністром чеченського уряду. Перша реакція президента Володимира Путіна свідчить, що росіяни готуються зробити те, що вони завжди робили – розпочнуть діяти без розбору. В. Путін пообіцяв жорсткі дії проти нападників – це майже однозначно означатиме посилення військової акції проти повстанців у Чечні. І саме такі дії, звичайно, провокують ситуацію. Москва звинувачує у нападі чеченських повстанців, але провідник сепаратистів Аслан Масхадов заперечив будь-яку причетність до нападу. Лорд Джад – колишній доповідач Ради Европи у справах Чечні – висловив побоювання, що реакція Москви може погіршити становище. Президент Росії Володимир Путін несподівано 12 травня відвідав Чечню, де у Грозному вручив державні нагороди родині Ахмада Кадирова. Після повернення до Москви президент В. Путін оголосив, що хоче посилити Міністерство внутрішніх справ Чечні ще тисячею вояків. Про візиту В. Путіна стало відомо лише після його повернення до Москви з Чечні, де він рідко з'являється, відколи 1999 року надіслав туди війська, щоб забезпечити російське правління.Обидвох високопоставлених урядових осіб поховали 10 травня. Убитого президента Чечні Ахмада Кадирова поховали у його рідному селі Центорой. Командувач Об'єднаних угруповань російських військ Валерій Баранов тяжко поранений і перебуває в реанімації.

За матеріялами ЗМІ

Проєкт резолюції щодо президентських виборів в Україні

ВАШІНҐТОН. – У Сенаті США 6 травня сенатор Бен Кемпбел (республіканець), співголова Гельсінської комісії , разом із сенаторами Крісом Додом і Джозефом Біденом (обидва – демократи), представили проєкт резолюції стосовно президентських виборів в Україні.

Аналогічна версія проєкту резолюції була представлена в Палаті представників главою комітету з міжнародних справ Генрі Гайдом (республіканець), разом з головою Гельсинської комісії Крісом Смітом (республіканець) та Томом Лантосом (демократ).

Як заявив сенатор Б. Кемпбелл, представляючи документ, „резолюція має закликати владу України забезпечити демократичний, прозорий та чесний виборчий процес. Атмосфера в Україні перед виборами явно проблематична, це викликає занепокоєння США та міжнародної спільноти", – пояснив сенатор.

За його словами, резолюція „безпосередньо фокусується на ключових проблемних питаннях, включно із збільшенням контролі і маніпуляцій із медія, спробами держави зменшити доступ до міжнародних мовців, в тому числі Радіо „Свобода" та „Голос Америки".

Серед інших моментів, які викликають занепокоєння, Б. Кемпбел назвав „кричуще перешкоджання вільним зібранням, вільним і чесним політичним кампаніям". Він також згадав про вибори у Мукачеві – „кричущий приклад" того, як вибори не повинні відбуватися.

Як зазначається у проєкті резолюції, США нагадують Україні, що „демократичний, прозорий та чесний передвиборчий процес та непідробна демократична політична система є передумовою для повної інтеґрації до Західнього співтовариства рівноправним членом, включно з такими організаціями, як НАТО".

Сенат „настійливо радить владі України ґарантувати свободу зібрання і об'єднання, включно з правом кандидатів, членів партій вільно збиратися, організовувати та проводити публічні заходи" і щоб влада України забезпечила ці права без „шантажу та залякування з боку місцевих чи загальнодержавних чиновників".

Сенат також „настійливо радить владі України домагатися повністю прозорої виборчої процедури до, під час та після виборів президента в 2004 році".

Серед іншого, як говориться в документі, це передбачає „вільний доступ для українських і міжнародних виборчих спостерігачів" до виборів, „багатопартійне представництво у всіх виборчих комісіях".

Також Сенат наголошує на необхідності „безперешкодного доступу всіх сил та кандидатів до друкованих, радіо-, теле- та інтернет-медіа на недискримінаційній основі".

Сенат закликає українську владу ґарантувати „свободу кандидатів, членів опозиційних партій та незалежних ЗМІ від шантажу та залякування з боку влади шляхом вибіркових податкових перевірок".

У сфері мас-медії Сенат закликає українську владу забезпечити медію від тиску, який здійснюється „скасуванням ліцензій або позовами за поширення наклепу".

Згідно з текстом проєкту резолюції, Сенат США закликає владу України „ґарантувати виборчу контролю з боку Бюра демократичних інституцій та прав людини ОБСЕ, інших країн ОБСЕ, українських партій, представників кандидатів, закордонних і місцевих неурядових організацій, приватних інституцій".

Радіо „Свобода"

Зростає скандал...

(Закінчення зі стор. 1)

заручникові відрізують голову. Вбивство, як сказав голос на записі, здійснив Абу Мусааб аль-Заркаві, котрого Вашінґтон вважає провідником групи, пов'язаної з Аль-Кайдою. Страчений 26-річний Нік Берґ з Вест Честер, Па., був працівником телекомунікацій. Він зник безвісти в Іраку місяць тому. На відео видно п'ятьох чоловіків у масках. Один із них читає заяву, в якій говориться, що вони вбивають його у відповідь на знущання американських вояків над іракськими в'язнями в тюрмі Абу Ґраїб біля Багдаду. США відреагували на відео з відразою і назвали відповідальних за вбивство американця ворогами свободи, заявляючи, що США знайдуть убивць і притягнуть їх до відповідальности.

В останніх днях квітня, коли військa коаліції вели посилені бої в Наджіфі, Куфі та Карбалі з міліцією іракського шіїтського клерикала 31-річного Моктада аль-Садра, на сторінках газет, а згодом і екранах телевізорів появилися знімки зі зображеннями садистичних знущань над іракськими в'язнями. Це негайно викликало масові обурення з приводу дикости скоєних злочинів і гострі звинувачення.

Білий Дім відразу зареагував, і радник Президента з питань національної безпеки Кондолiза Райс від імені США 5 травня вибачилася перед усім арабським світом за знущання над ув'язненими в Іраку. Вибачення прозвучали в телеканалі „Аль-Арабія" з обіцянкою, що винні будуть суворо покарані.

Також республіканський сенатор з Арізони Джон МкКейн у Вашінґтоні того ж дня заявив, що Конгрес давно мали б поінформувати про ситуацію з ув'язненими в Іраку. „Якомога швидше ми маємо заслухати свідчення секретаря Департаменту оборони Доналда Рамсфелда та інших посадовців, яким чином виникла ця історія з ув'язненими в Іраку, що робиться для того, щоб уникнути в майбутньому повторення цієї жахливої ситуації". А генерал Джефрі Мілер, новий начальник американських військових в'язниць в Іраку, повідомив, що умови утримання іракців у тюрмах тепер ретельно перевіряються.Після виступу К. Райс, Президент Джордж Буш намагаючись вгамувати дедалі більше обурення знущаннями над іракськими в'язнями в американській в'язниці, дав двом арабомовним телеканалам „Хурра", тобто „Свобода", який спонсоровано США, та базованому в Дубаї телеканалові „Аль-Арабія" десятихвилинні інтерв'ю. Метою цього було повідомити арабським країнам, що Вашінґтон вважає фотографії фактів знущання у в'язниці Абу Ґраїб, ганебними та неприйнятними.

Виступ Президента Дж. Буша на арабських телеканалах зазнав критики в арабському світі через те, що він офіційно не просив вибачення за знущання американських вояків над іракськими в'язнями. Через кілька годин після його виступу газета „Вашінґтон Пост" оприлюднила нові фотографії знущань.

7 травня Президент Дж. Буш вперше офіційно попросив вибачення за знущання. Одначе він відкинув припущення, що Д. Рамсфельд повинен бути усуненим після цього скандалу, який призвів до світового обурення, особливо в арабських країнах.

Тим часом ряд панелістів і провідних часописів, в тому числі „The New-York Times", вимагають усунення Д. Рамсфелда, секретаря Департаменту оборони.

7 і 10 травня Д. Рамсфельд давав свідчення щодо цього питання на зібранні Конгресу і заявив: „Дії вояків, що на цих фотографіях, є повністю неприйнятними та неамериканськими. Будь-хто, залучений до подібних дій, підводить своїх товаришів, які з гідністю несуть службу кожного дня, та ганьблять власну країну. Я хочу чітко заявити: щоб інші не казали з приводу відповідальности за такі дії, я, як відповідальний за цей департамент, збираюся вжити всіх належних заходів, аби з'ясувати, що сталося та яких заходів було вжито".

Все ж таки Міжнародний комітет Червоного Хреста твердить, що багаторазово закликав США вжити заходів для покращення ситуації в тюрмі, яка зараз є центром скандалу. Червоний Хрест сказав, що знав про цю ситуацію зі своїх власних джерел.

11 травня Президент Дж. Буш був у Пентаґоні, де під час своєї візити ознайомився з кількома кольоровими фото знущань над іракськими в'язнями. Хоча побачені фотографії викликали у Дж. Буша відразу, він учергове відкинув заклики звільнити Д. Рамсфелда у зв'язку з цим скандалом, наголосивши, що Д. Рамсфельд чудово справляється з обов'язками. Він також повторив свою обіцянку провести повне розслідування звинувачень вояків у знущаннях.

Тим часом організація зі захисту прав людини „Амнесті Інтернешнл" заявила, що британські вояки також стріляли в цивільних, убивши певну кількість із них, у ситуаціях, що не являли собою серйозної загрози. „Амнесті Інтернешнл" розкритикувала окремих іракських осіб та організації, заявляючи, що від їхніх рук загинули десятки й сотні цивільних.

Британський прем'єр Тоні Блейр 10 травня також вибачився за будь-які знущання британських вояків над іракськими в'язнями, назвав будь-які порушення стосовно в'язнів неприйнятними і пообіцяв покарати винних. Водночас він наголосив, що подібні дії окремих елементів війська не повинні відволікати увагу від праці, яку виконують тисячі британських вояків в Іраку.

Пентаґон заявив, що до військового суду США досі притягнено чотирьох вояків: Джавала Дейвіса, Івана Фредрика, Лінді Інґленд і Джеремі Сивитс.

Л. Інґленд заявила, що в жовтні 2003 року їй наказано стати до фотографії, де відображено знущання – що нібито військова розвідка використовувала такі фотографії на отримання інформацій від інших іракських в'язнів.

Х.В.-Ф

Київ провів в останню дорогу Джеймса Мейса

КИЇВ. – 7 травня столиця України проводжала в останню дорогу, до Байкового цвинтаря, Джеймса Мейса – американського історика, який понад 10 останніх років жив і працював в Україні і був всесвітньо відомим як дослідник обставин Великого голоду в Україні 1932-33 років. Президент України Л. Кучма, висловлюючи співчуття родині та близьким професора Дж. Мейса, назвав його „великим другом України", який „своє життя присвятив вивченню української історії". За словами голови Асоціації дослідників голодомору Левка Лук'яненка, професор Джеймс Мейс увійшов в історію України як людина-чужоземець, який долю України зробив своєю особистою долею. Л. Лук'яненко визнав, що ставлення до доробку професора Дж. Мейса в Україні не завжди було однозначно позитивним: „В середовищі ... таких українських політичних і патріотичних сил, яким важливо знати власну історію, ставлення до нього завжди було дуже прихильне. Ми дивилися на нього як на представника української історії і українських страждань за кордоном. Бо його голос у США звучав переконливіше, ніж наші голоси. Він – людина, яка сповідувала демократичні принципи, і він хотів правди".

Нижче подаємо, за київською газетою „День" (з 6 травня) декілька відгуків про цю справді рідкісну людину – американського вченого, для якого Україна була не лише об'єктом глибокого наукового вивчення, але й предметом гарячої, справді синівської любови.

Микола Жулинський,
академік НАН України:

– Голод-геноцид 1932— 1933 рр. в Україні став для Джеймса Мейса невитравним болем. Він носив цей біль у своєму серці, цим болем писав чи не щоденно в газеті „День" про найпроблемніші напруги суспільного і політичного життя України. Працьовитість Джеймса Мейса була унікальною. Він, здається, вигоряв зсередини, в душі від повсякчасного уболівання за долю рідної вже йому України, і не можна скласти ціни цьому подвижництву й цій натхненній любови до його нової батьківщини.

Володимир Панченко,
віце-президент Національного університету „Києво-Могилянська академія":

– Присутність Джеймса Мейса в інтелектуальному житті України важлива з кількох поглядів. Як учений він чимало зробив для того, щоб українці могли краще усвідомити себе в потоці власної історії. Чого варті його зусилля щодо світового оприлюднення трагедії Голодомору 1933 року! Ситуація, по суті, парадоксальна: чужоземець тут зробив більше, ніж самі українці з материкової України. Частина з них (нас) ще й досі опирається відкритій з допомогою Мейса правді історії. Не так давно, під час телепрограми „Я так думаю", присвяченій 70-річчю Голодомору, народний депутат, секретар ЦК КПУ Валерій Мішура кричав присутньому в студії Дж. Мейсові: „Yenki, go home!". Цинізм цих слів — безмежний, особливо якщо зважити на зроблене Мейсом для України, а також на той факт, що комуністи-депутати, коли в сесійній залі Верховної Ради вшановували пам'ять жертв Голодомору, так і не встали зі своїх місць... На що, власне, може розраховувати країна, в якій і досі багато хто голосує за партію комуністів, яка колись влаштувала Голодомор, а тепер не тільки не кається в учиненому, а й не бажає віддати шану жертвам своєї політики?

Юрій Шаповал,
професор, доктор історичних наук:

– Знаю Джеймса з 1990 року, коли спілкування з ним ще могло бути небезпечним. Однак із першої нашої зустрічі я знав й інше: спілкуюся з грамотним, кваліфікованим фахівцем, особистістю, просто доброю Людиною. Його звинувачували в упередженості й навіть в українському націоналізмі, хоч хіба що в певному сенсі його можна було називати індіянським націоналістом. Але він завжди хотів щасливої долі для України. А приїхавши до країни „розвиненого соціялізму" з країни „розвиненого капіталізму", ясно бачив історичні й кон'юнктурні недоліки обох країн. Будучи патріотом України, він, проте, ніколи не хотів нікого і ні в чому переконувати. Просто доводив: Україна може жити власним життям і мати власну щасливу долю.

Морґан Вільямс,
„Action Ukraine Report":

– Більшу частину своєї професійної кар'єри професор Мейс присвятив дослідженню української історії, захищаючи твердження, що голод у Радянській Україні на початку 30-их був актом сталінського геноциду. Доктор Мейс доклав багато зусиль для відстоювання ідеї, що Україна, постраждавши від постгеноцидної травми та радянського гноблення, нині, нарешті, отримала шанс стати сильною, незалежною, процвітаючою, демократичною країною, в якій би головував закон. Джеймс Мейс боровся за те, в що вірив, і говорив друзям, що сподівається жити та працювати в Україні досить довго, щоб побачити, як здійсняться його мрії. Його відданість Україні тим більше гідна захоплення, що він не був українцем з походження.

Олесь Кузьма,
виконавчий директор Фонду „Діти Чорнобиля":

– Я добре пам'ятаю Джеймса з тих часів, коли я мешкав у Бостоні, а він активно займався дослідженнями Голодомору в Гарварді. Він був чудовою людиною. Наша громада, та й увесь світ, багато чим йому зобов'язані за його сміливість дослідника...

Лариса Івшина,
головний редактор газети „День":

– В особі Джеймса журналісти „Дня" отримали друга і надзвичайно потужного союзника... Всі його думки були про те, що без чіткої орієнтації на Европу, без пошуку союзників у світі, які б розуміли, з якими проблемами відновлюється Україна, — буде дуже складно. Він говорив, що українцям потрібно швидко вчитися і модернізовуватись, щоб вписатися в новий світовий ритм, не згубивши, звичайно, своєї ідентичності. Він застерігав, як людина, в жилах якої текла і частина індіянської крові, від небезпеки маргінесу — резервації для українського світу. Я думаю, що ті, хто його любив, ті, хто в нього вчився, зроблять ще немало для того, щоб поширити його думки і відстоювати його ідеї.

Посольство США в Україні:

„...Завдяки книжкам, статтям і публічним виступам професора Мейса у Сполучених Штатах, Канаді та Европі значно зросла публічна свідомість і знання про Україну. А його прониклива й аналітична тижнева колонка у „Дні" допомагала нам зрозуміти ту Україну, в якій ми працюємо сьогодні. Нам усім дуже бракуватиме його відданости ідеалові незалежної, заможної і демократичної України та його самовідданої безнастанної праці в ім'я цього ідеалу".

Ендрю Робінсон,
посол Канади в Україні:

– Д-ра Мейса добре знали й поважали в Канаді як вченого, відданого справі відкриття правди про історію України та виправлення спотворення минулого. Його передчасна смерть – це втрата для всіх, хто знав та пишався ним, та для історичної науки в цілому".

Прощальне слово в газеті „День" опублікували **Віктор і Катерина Ющенки, Михайлина Коцюбинська, Ніна Марченко, Атена Пашко, Віра Скоп, Євген Сверстюк, Олександр Сугоняко, Микола Горбаль, Михайло Горинь, Василь Овсієнко, Панас Заливаха, Петро Розумний, Осип Зінкевич, Мирослав Маринович, Роман Корогодський, Василь Лісовий, Богдан і Тетяна Чорномази**

„...Він поміж нами жив. Він був киянином більше десяти років. Але не було тієї Української Республіки, де можна було б запропонувати його почесне громадянство...

Американець Джеймс Мейс поступово наближувався до України як до серцевини комуністичних катастроф, які він почав вивчати в студентські роки.

Народився він у м. Мускогі, штат Оклахома, 18 лютого 1952 року. У Мишиґенському університеті закінчив докторантуру. Його тема „Комунізм і дилеми національного розвитку", присвячена національному комунізму в радянській Україні 1918—1933 рр. — не знаходила підтримки серед „рожевої" професури, яка ні на йоту не відійшла від „вєлікой і нєдєлімой". Але правда має нездоланну силу, і молодий науковець обирає дорогу сміливих. Він працює професором Альбертського університету, вивчає українську мову, досліджує творчість смілививих українського „розстріляного відродження". У 1983—1986 роках д-р Мейс працює разом із Робертом Конквестом над матеріялами до книги „Жива скорботи", яку слід оцінити як найважливішу і найталановитішу книгу про Україну в XX столітті.

(Закінчення на стор. 19)

Квітень - пам'ятний місяць в історії України

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Квітень нинішнього року ввійде в історію України з кількох причин. Про місцеві вибори в Мукачеві заговорив світ. Парлямент України ратифікував вхід України до евразійського простору. Росія й Україна домовились про спільну, але розмежовану власність Озівського моря (всім іншим морським країнам до нього – зась). Національна Рада яка ліцензує українські радіо й телевізійні станції, взялася за їх українізацію. „Єдиний" кандидат на президента „від влади", прем'єр-міністер Віктор Янукович, миттєво почав втрачати підтримку від владних політиків. Цього не досить?

І все це можна б підсумувати за Шекспіром: „Багато галасу з нічого". Можна б. Ну, наприклад, заява-попередження Національної ради радіо і телебачення в етері, що мовляв, з 19 квітня в Україні мають мовити українською. Вилами по воді писане. Адже Нацрада не збиралася закривати чи відбирати ліцензії від станцій, які користуються російською, тільки попередила, що цей фактор може увійти в гру, коли станція стане в чергу за відновлення ліцензії на мовлення, а це скоро не буде; ліцензії надаються на п'ять і більше років, і протягом останніх пару років Нацрада вже видала їх пару сотень, так що до відновлення ліцензії ще чимало часу. Зрештою, в законодавстві про мовлення є ціла низка винятків про реґіони з компактним проживанням окремих національностей. Але ж ефект того рішення Національної ради з питань телебачення і радіомовлення був тектонічний. Російська Дума призупинила всі свої інші невідкладні справи і висловила занепокоєння з приводу того, що діється з російською мовою в сусідній державі. А президент Л. Кучма, який саме тоді зустрічався з Президентом Росії В. Путіним, назвав цей хід Нацради „неконституційним" і доручив урядові „розібратися". В деяких засобах масової інформації в Україні (а в Росії ще більше) почали появлятися і плачі, і обурення, і просто кпини з приводу того, до чого докотилися „самостійні українці". Не минуло і два тижні, як Національна рада заявила, що вже не з 19 квітня 2004 року треба станціям думати про українську мову, а десь через рік.

І все таки, в цій ситуації про мову мовлення є цікавий політичний момент: пересторога Нацради вийшла через кілька тижнів після того, як та ж Нацрада (чи хтось з її керівників – це ще неясно) спричинила закриття україномовної київської радіостанції „Континент", і не бльокувала збільшення російськомовности радіомережі „Довіра". Тому у деяких спостерігачів виникли здогади, мовляв, це хід коня, звернений на президентські вибори: виграє вибори „не той" кандидат і з екранів – динаміків зникне російськомовна продукція „миляних опер" і пісень. Так, це перебільшення з застрахуванням, але у виборчих кампаніях все можливе.

Так, як це було в Мукачеві, де наново обирали посадника міста, на очах десятків спостерігачів і своїх, і чужих, і такі там речі діялися, що про мале місто на краю України заговорили міжнародні засоби масової інформації і високі урядові особи різних країн.

Можна говорити про знову заплямлений „імідж" України. Можна. Сам Президент Л. Кучма так це схарактеризував більш як тиждень

(Закінчення на стор. 21)

Хоча диктатори відходять, але диктат зберігається

5 травня втік з Аджарії до Москви правитель цієї автономії Аслан Абашідзе, один з пострадянських диктаторів у новоутворених після розпаду СССР державах. Аджарія є складовою частиною Грузії на правах автономії, котра, як і сусідня Абхазія, перебуває під впливом Росії. Російське військо перебуває в Абхазії в ролі „миротворців", а в Аджарії базується 12-та мотострілецька дивізія російського війська – 3 тисячі вояків і 400 бойових машин. Саме покладаючись на цю військову підтримку, тут впродовж 13 років неподільно володарював Аслан Абашідзе – приятель колишнього президента Грузії, теж в минулому комуністичного сановника Едуарда Шеварднадзе. Відставка Е. Шеварднадзе привернула увагу громадськости до аджарського правителя, який був в своїй автономії за президента, прем'єра і головнокомандувача одночасно. Тільки пост посадника столиці він довірив 27-річному синові Георгію.

Коли в Грузії сталася зміна влади, А. Абашідзе впровадив в Аджарії надзвичайний стан, замінував усі стратегічні об'єкти і заручився підтримкою Москви. 2 травня він наказав висадити в повітря усі мости між Грузією та Аджарією. Назрівало зруйнування нафтового терміналу в Батумі, через який переходить каспійська нафта. І тоді Кремль злякався і змінив своє ставлення до А. Абашідзе. Російське військо дістало наказ дотримуватися невтралітету, віце-міністер автономії Елгуджа Дзінчарадзе втік до Грузії з плянами мінних зарядів і розташування аджарських бойовиків. Е. Шеварднадзе звернувся до колишнього приятеля з проханням поступитися амбіціями заради блага народу, колишній міністер закордонних справ Росії Ігор Іванов прилетів до Батумі і попередив А. Абашідзе, що В. Путін підтримує нового президента Грузії М. Саакашвілі, багатотисячна опозиція вийшла на вулиці Батумі і внаслідок цього диктатор вночі втік до Москви.

Події на Кавказі не є випадком. Ще живуть люди того покоління, яке було свідком розпаду великих монархій, кінця жорстоких диктаторів Сталіна, Гітлера, Мусоліні та інших. Поступово, але неухильно на зміну самодержцям приходить демократія. Але процес триває, диктатори меншого калібру ще тримаються за кермо в ряді пострадянських країн. В Туркменістані Сапармурат Ніязов проголосив себе божищем, написав „святу книгу" для свого народу, поставив власні скульптури з чистого золота, а опозицію загнав до тюрем. В Білорусі вихованець КҐБ Олександер Лукашенко запровадив одноосібне правління і жорстку контролю засобів масової інформації, в Росії інший вихованець КҐБ, Володимир Путін, нарощує централізацію влади і культ власної особи.

Прояви диктатури стають усе виразнішими в Україні в міру наближення президентських виборів. Щойно Верховна Рада на пропозицію президента прийняла закон про обмеження прав журналістів на використання „конфіденційної інформації, яка є власністю держави". При цьому не визначено, яка саме інформація є „конфіденційною", зате СБУ надано право на обшук і адміністративне затримання підозрюваних у використанні такої інформації. Проти такого явного повернення до диктату часів тоталітаризму запротестувала міжнародна громадськість (ЕС, ОБСЕ, Міжнародна федерація журналістів та ін.), оскільки цей закон суперечить правовим стандартам у сфері забезпечення свободи слова. Але офіційний Київ не зважає на протести, тому що перед виборами має значно важливішу мету – збереження влади. Чи не стане ця влада у жовтні відвертою диктатурою, залежить від національно-демократичних сил, від усіх виборців.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про фото і фотографів

Здається, нічого не є так поширене у сьогоднішньому світі, як фотографування – при усіх можливих нагодах. Байдуже, що б це не було: весілля, хрестини чи похорони, громадські виступи чи менш публічні події, – завжди побачите поблизу когось із фотографічним апаратом, що старається увічнити цю подію на плівці.

Розуміється, найбільше таких репортерів є при усіх публічних подіях, при виступах відомих у політиці, науці чи культурі постатей. Ви бачите їх цілими групами з великими і меншими фотоапаратами в руках, – як знімають безупину, як чигають на свої вибрані жертви, щоб тільки їх якнайкраще і якнайбільше зафіксувати на своїй плівці та вмістити до газети чи до телевізійних новинок.

Ця горячка усе затримати на фільмовій плівці існує вже не від сьогодні, але, здається, немов вона стає щораз сильнішою і щораз більше її використовують.

Так, принаймні, видається нам, коли в останніх днях вийшов назовні, завдяки саме фотографіям, новий скандал, в якому винні американські вояки в Іраку, які виконували різні функції у в'язниці Абу Ґраїб. Не будемо тут описувати ще раз, що сталося, про це пишуть тепер щоденно широко в американській та світовій пресі, а зокрема із характеристичним самовдоволенням пишуть недруги США. Але треба признати, що знімки з в'язниці Абу Ґраїб вражають своїм змістом і змушують застановитися, чи у них виявляється тільки брутальність американських вояків, чи також садизм і порнографічні нахили.

Але як би воно не було, ці жахливі своїм змістом знімки облітають тепер цілий світ і викликають сотні коментарів та дають американцям дуже некорисну характеристику. Оглядаючи ці знімки паки і паки у різних видах та у різних газетах, доходжу до запитання, на яке, на жаль, не маю відповіді.

Чому ці знімки, зроблені з певною ціллю та поширені тепер по цілому світі, можуть викликати стільки шуму та обурення, а ніколи досі не використовувано подібних знімків із інших переслідувань ув'язнених за політичні переконання?

Чому широкий світ ніколи досі не мав нагоди побачити знімків із совєтських в'язниць, де куди брутальніше та безоглядніше чинили з нашими в'язнями?

Чому ми не бачили досі світлин тисячів українських трупів, яких земляки відкрили після чи в часі воєнних подій у концентраційних таборах, у в'язницях чи на засланні? Чому ніхто не збирав цих жахливих світлин, хоча як вони могли бути важливі для історії, для преси, а передусім для показання їх цілому західньому світові? А було б що показати і цим дати живий доказ, як потерпів наш народ від численних ворогів України. Ніякі слова не переконують так сильно, як фотокартини, а це бачимо найкраще тепер, коли знімки з в'язниці Абу Ґраїб порушили дослівно цілий світ, а розпізнані на них американські вояки неминуче стануть перед судом.

Правда, ми не мали б кого тепер, після проминулого довгого часу, кликати до відповідальности – але держави, що давали наказ своїм воякам чи іншим вислужникам нищити українське населення, існують і навіть тепер є першими, що суворо критикують американську армію за вчинки, що були для них звичними у відношенні до ув'язнених українців.

О-КА

Створенню „нової російської імперії" можна запобігти

ПРАГА. – Редактор американського часопису „National Interest" Ніколас Гвоздєв 7 травня зазначив, що замість критики Захід мав би запропонувати кращу економічну перспективу для пострадянських країн.

На сторінках російської англомовної газети „Moscow Times" Н. Гвоздєв заявив, що західні оглядачі переймаються зростанням політичного впливу Москви в реґіоні, але західні держави не поспішають цьому протистояти. „Брюсель та Вашінґтон мають досить механізмів, щоб мирно запобігти створенню „нової російської імперії", але чомусь не вживають їх", дорікає Ніколас Гвоздєв. І продовжує: „Російський вплив на так зване „близьке зарубіжжя" можна було б легко компенсувати, запропонувавши таким пострадянським країнам, як Україна, Грузія чи Узбекистан більший доступ на европейські та американські ринки".

Сприятливіший візовий режим, що дозволив би громадянам цих країн працювати в Европі і посилати гроші додому, а також інвестиції, безперечно, допомогли б змінити ситуацію, але нічого подібного не діється.

Якщо Захід справді занепокоєний зростанням впливу Росії на пострадянському просторі, йому потрібно віднайти кошти для того, щоб це змінити, бо, на думку пострадянських країн, зростання навіть під крилом Росії є кращим виходом, ніж тривалий економічний застій, завершує свій аналіз Н. Гвоздєв.

В Україні ж продовжують підраховувати економічні збитки держави від розширення ЕС, і колишній прем'єр та голова Українського союзу промисловців та підприємців Анатолій Кінах назвав найвищу цифру економічних збитків – це 1.3 мільярда долярів на рік.

Радіо „Свобода"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Отець Р. Тафт сказав трошки більше

Пересилаю до редакції україномовний переклад інтерв'ю з о. Робертом Тафтом, вміщений у двотижневику парафії свв. Володимира й Ольги в Чикаго „Церковний вісник" (з датою 29 лютого ц. р.). Порівнюючи його з перекладом, поданим газетою Стемфордської епархії „Сівач" і передрукованим у „Свободі" 13 лютого, ч. 7, бачимо деякі розбіжності. Те, що обидва перекладачі підходили до справи індивідуально-творчо, можна зрозуміти. Так воно й повинно бути. Однак не може не вразити, що газета „Сівач" у тексті інтерв'ю з о. Р. Тафтом випустила дуже важливе запитання до цього авторитетного експерта з Папського Орієнтального інституту і його відповідь, а саме – про становище священиків у Римо-Католицькій Церкві. Погляд о. Р. Тафта збігається з моїм: римо-католики протягом століть перетворили священиків на свого роду абсолютних володарів, що суперечить науці Христа – адже Він прийшов служити, а не для того, щоб йому служили. Тим часом священики хочуть бути абсолютними диктаторами.

Чому ж перекладач Володимир Сибірний вилучив це місце з тексту? Чи, може, редактори „Сівача" зцензурували?

Звернімо увагу, що о. Р. Тафт пропонує децентралізувати Римо-Католицьку Церкву до тієї міри, що католицькі єпископські конференції мали б стати автономними органами, синодами.

„Церковний вісник" 14 березня повідомив, що цієї осени, на наступному синоді УГКЦ, мають обговорюватися питання „пасторальної співпраці УГКЦ з Римо-Католицькою Церквою в Україні". Якщо тут іде мова про дальше зближення УГКЦ з Римо-Католицькою Церквою, то цей крок спричинить ще більші труднощі у взаєминах з нашими православними. Чому б, натомість, не працювати над основами пасторальної співпраці УГКЦ з Українськими Православними Церквами? Нехай собі римо-католики живуть своїм життям, мета ж усього українського православ'я – об'єднання.

З. Л. Мельник,
Сінсінаті, Огайо

Від редакції: ***Дякуємо авторові за цікавий лист. Щодо вилучення з тексту інтерв'ю з о. Р. Тафтом декількох речень, то припускаємо, що „Сівач" зробив це ні з яких інших міркувань, а лише виходячи з можливостей газетної площі. Адже вилучені речення за змістом не є гострішими, ніж решта тексту. „Свобода" використала з дозволу переклад з „Сівача" в бажанні якнайшвидше ознайомити читачів з поглядами о. Роберта Тафта.***

Справжні приятелі України

Відомий український харківський поет, галичанин, колишній політв'язень Микола Козак свою збірочку „Моє шаленство" видав коштом Комітету допомоги Україні „Приятелі Руху", Н. Дж.

Вірш „Хижаки", що ним відкривається збірка, це гнівний клич поета до боротьби проти сваволі, зла та насильства, що їх так щедро сіють по світу різні хижаки. Поет бачить глибоко і те поетове глибоке бачення змушує нас задумуватися – необхідно шукати якісь шляхи повалення такої системи... Хоча наша дійсність, на жаль, демонструє неймовірні речі: зло, імперію можна здолати, але створюються обставини, що змушують знову запрягтися у „нове, досконале, інтелектуальне ярмо"...

Вражає поезія „Правдолюб", присвячена „поетові незламного духу, бунтареві – Зеновію Красівському", у якій автор змальовує страхітливі епізоди та картини тюремної дійсности в СРСР. Перечитуючи Миколу Козака, мимоволі доходиш висновку: українська література – один із феноменів у світі, бо де іще віднайдеш такі страхітливі, такі трагічні, такі смертельні сцени, що їх зустрічаємо у творах Івана Багряного, Василя Барки, Василя Стуса, Євгена Іваничука, Володимира Гжицького, зрештою, у цитованого Миколи Козака.

Вражають Козакові мініатюри про нашу дійсність, що стисло вимальовують сумовиті картини. А що ж воно буде далі? – мимоволі постає запитання:

Дівчина з торбинкою на плечах
В тужні мандри зголодніла йде.
З прошаками накульгує вечір –
Душу голод пряде...

В окремих віршах поет вдається до відвертого осуду тих, що нині обідрали Україну, але гордо сидять у парляменті та і далі торгують... якщо вже нічим, то її незалежністю...

Це та поезія, яку неохоче на державні кошти друкують у незалежній Україні, тому змушена доплачувати діяспора США, котра неодноразово брала і бере на себе фінансові видатки у цей складний для України час. Тож у реквізитах книжки читаємо: „Книга видана коштом Допомогового комітету Україні „Приятелі Руху".

Осередок „Комітет допомоги Україні-Приятелі Руху", що у Мейплвуді, Н. Дж, екзекутиву якого очолює д-р Роман Ричок, здійснює справді велику справу для України.

„Приятелі Руху" для нашого українського добра, а іноді і для добробуту особливо зубожілих інтеліґентів працюють на американському континенті уже друге десятиріччя, прагнучи зробити максимальний внесок у розвиток українського мистецтва, літератури та культури взагалі.

Іван Пасемко
м. Київ

Недоліки однієї брошурки

Недавно в українській ґалерії ЕКО у Ворені, Миш., я зауважив на поличці брошурку, обкладинка якої мене привабила гарною кольоровою ілюстрацією церкви в „модерному" візантійському стилі. Це був Патріярший собор Воскресіння Христового у Києві, який тепер будується.

Брошурка надрукована українською та англійською мовами. Це заклик до українців світу фінансово підтримати будівлю собору – осідку Української Греко-Католицької Церкви в Києві, та резиденцію її глави. Намір збудувати собор у Києві, очевидно, добрий. Будучи греко-католиком, я тішуся, що УГКЦ матиме свій собор та осідок у столиці України, та що кияни, греко-католики та інші, матимуть чудовий храм.

Незважаючи на добрий намір брошурки, чуюся до обов'язку зауважити, що її зміст збентежив та неприємно вразив мене своєю дивною термінологією. А саме – автор чи автори брошурки послідовно користуються назвою „Українська Церква", коли говорять про Українську Греко-Католицьку Церкву (УГКЦ), яка є лише однією із кількох Українських Церков. В брошурці появляється назва „Українська Церква" вісім разів, а назва УГКЦ – три рази.

Але що автори брошурки ототожнюють назву та поняття „Українська Церква" лише з УГКЦ, ясно, бо говорять про з'єднання з Апостольською столицею в Римі (Берестейська унія, 1596 р.), про формальну ліквідацію УГКЦ більшовиками в Галичині (1946 р.), про її „катакомбне" існування на заході України та нинішнє відродження, про Митрополита А. Шептицького, Патріярха Й. Сліпого та кардинала М. Любачівського.

Зрозуміло, УГКЦ є Українською Церквою, але такими є Українська Православна Церква Київського Патріярхату, Українська Автокефальна Православна Церква і навіть УПЦ МП (хоча остання, на жаль, ще перебуває в немилих „обіймах" Російської Церкви), та українські протестантські Церкви. Кожному свідомому віруючому, патріотичному українцеві, рідні всі українські християнські церкви.

„Присвоєння" назви „Українська Церква" греко-католиками виключно для своєї церкви є неправильним, крайнє нетактовним та образливим для українців – православних і протестантів.

В даній брошурці ані згадки про те, що православні українці були не меншими жертвами царського переслідування та большевицького терору, що Українську Автокефальну Православну Церкву також ліквідували більшовики ще в 1930 році, та що її ієрархів, з Митрополитом В. Липківським на чолі, її священство та вірних фізично винищено. Не згадано і про переслідування українських протестантських церков.

У брошурці неодноразово говориться про стремління до єдности Українських Церков, але ця декларація дещо дивно звучить, коли цілком замовчуються Церкви, з якими таке об'єднання мало б статися!

Прегарна мрія церковних провідників та мирян про з'єднання всіх українських християн в одній Українській Церкві може сповнитися лише шляхом терпеливости, доброї волі, взаємної любови та пошани всіх українців – православних, греко-католиків і протестантів. Автором подібних церковних видань треба бути особливо уважними до подібних „недоліків" та цілком коректними у відношенні до братніх Українських Церков.

Ярослав М. Березовський,
Трой, Миш.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ДО 110-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Декада великих криз і перемог

Нижче подаємо уривок з книги колишнього редактора „Свободи" Антона Драгана „У дзеркалі Конвенцій УНС" – 1982 р., видавництво „Свобода":

...Третю з черги декаду в історії УНС, віддзеркалену в його конвенціях від 11-ої в 1910 р. до 15-ої в 1920 р. включно, можна оправдано назвати декадою великих криз і перемог майже в усіх відношеннях, зокрема організаційному та суспільно-громадському. При цьому варто згадати, що ці великі кризи організаційного чи іншого порядку не мали „кризового" впливу на фінанси УНС.

Декада великих криз почалася вже на 11-ій конвенції, що відбулася 20-23 вересня 1910 р. в Клівленді та на якій, під впливом приявного на тій конвенції почесного члена й опікуна УНС, тоді ще „Руського Народного Союзу", єпископа С. С. Ортинського, схвалено змінити назву УНС на „Греко-Католицький Руський Союз".

Зміна назви була схвалена, але ніколи не була переведена в життя, бо правні дорадники УНС ствердили, що зміна не була законна, але це схвалення було причиною розколу і створення вже в жовтні того самого 1910 року „Другого Союзу", пізніше Робітничого і тепер уже Українського Братського Союзу, та опісля, в 1911 р., – „Союзу Руських Греко-Католицьких Церковних Братств 'Християнська Любов'", теперішнього Союзу Українців Католиків „Провидіння".

Але найбільша організаційна криза в історії УНС заіснувала після 13-ої конвенції, яка відбулася в Бафало, Н. Й., в днях 7–12 вересня 1914 року, та на якій уневажнено дотогочасну систему членських вкладок на підставі т. зв. „необмеженого розмету" і схвалено – також на вимогу деяких стейтів, в яких УНС мав свої відділи – перехід на модерну систему членських вкладок на базі виготовленої Крайовим Братським Конґресом т. зв. „табелі смертности".

Зміна полягала в тому, що замість дотогочасного визначування висоти членських вкладок від поділу на всіх членів загальної суми виплаченого спадкоємцям забезпечення по померлих членах, цю висоту тепер вирішено визначувати згідно із згаданою „табелею смертности", залежно від віку члена та суми забезпечення. Причиною найбільшого невдоволення було те, що цей вік членів встановлялось не від часу їхнього забезпечення і членства в УНС, а від їхнього віку в часі переведення зміни системи, себто в 1915 році. До кризи та її наслідків причинились зокрема новостворені конкуренційні союзи, хоча й вони незабаром були зобов'язані перейти на ту ж засуджувану ними модерну систему. Результат: із 25,335 членів під час 13-ої Конвенції в 1914 році, на якій зміну схвалено, УНС „злетів" до 11,891 членів на черговій, 14-ій Конвенції, яка відбулася три роки пізніше, в жовтні 1917 року в Гарісбурґу.

Незважаючи на ці глибокі і дошкульні організаційні кризи, в конвенційних звітах і протоколах тієї декади записані і віддзеркалені подиву гідні успіхи УНС. Тут не місце на ширші і точніші описи тих успіхів, отже згадаємо тільки коротко про деякі з важливіших:

1. Просвітня комісія. На 12-ій Конвенції у Вілкс Бері в 1912 р. створено Просвітню комісію та надано їй повновласті для плянування і ведення та керування суспільно-громадською працею УНС у найширшому засягу. Вже в тому ж році Комісія почала організувати „Американську Просвіту" на лад старокрайової у Львові, почала закладати читальні і видавати книжки (старанням цієї комісії видано вперше Історію України /Рафаловича/ англійською мовою), із рівночасним організуванням шкіл та клюбів громадян для активної участи в американській політиці.

2. В 1914 р. переведено вперше на крайову скалю найширшу акцію протесту проти заборони російсько-царським урядом у Петербурзі святкування в Україні 100-річчя народження Шевченка. Між іншим, висланий тодішньому президентові Вільсонові протестаційний лист Екзекутиви УНС був переданий американським амбасадором у Петербурзі царському урядові.

3. З уваги на поступову диференціяцію українського організованого життя в Америці та виникнення інших крайових організацій, створено насамперед Українську Народну Раду, опісля відбуто „Сойм" із створенням Федерації й опісля Українського Народного Комітету, який під проводом о. Петра Понятишина домігся того, що Конгрес США в 1917 році схвалив, а президент Вільсон проголосив в цілій Америці „Український День", із збіркою фондів на допомогу Україні. Між іншим, це було вперше, що в урядовому документі США вжито назви „Україна".

Історія УНС у цій декаді вповні потвердила давню істину, що коли удар когось не повалить, то він його ще тільки скріпить. УНС у тому періоді здобув собі оправдане окреслення „Української заморської твердині...".

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

ЗУАДК допоміг у подорожі сиріт

Діти Коропецької школи-інтернату в Тернополі отримали одяг і взуття від ЗУАДК-у на Великдень завдяки Андрію Назаренкові, колишньому учневі школи, який заснував організацію „Братство сиріт" і тепер намагається їм допомогти.

Від імені дітей-сиріт з Луганської спецшколи-інтернату дякуємо Екзекутиві ЗУАДК за запрошення і надання можливости відвідати старовинне місто Львів. Дякуємо за можливість відчути особливу духовність святкування Великодня. Ми побували на цікавих екскурсіях у музеях етнографії та художнього промислу, з Високого замку милувалися панорамою древнього міста, відвідали „Шевченківський гай", познайомились з традиціями і звичаями святкування Великодня на заході України, вклонилися могилам Великого Каменяра, Соломії Крушельницької, Володимира Івасюка, вшанували пам'ять інших видатних діячів України. Щиро вдячні за цікаві екскурсії у Олеський замок, Почаївську Лавру, до скелі Довбуша.

Л. Шаменко,
Лутугіне, Луганська обл.

Розшукуємо земляків-коломийців

У Коломиї, на Івано-Франківщині, триває приготування тому „Енциклопедії Коломийщини", тому ми шукаємо інформацію про відомих осіб, які народилися, навчалися чи мешкали в Коломиї та на Коломийщині, а відтак опинилися в інших державах. Будемо вдячні, якщо відгукнуться їхні рідні, знайомі, колеги та надішлють більше матеріялів. Нас цікавлять **Гірняк Никифор** (1884-1962) – колишній діяч УГА, який від 1949 року мешкав у Кліфтоні біля Філядельфії, **Гевко Денис** – учитель, автор книжки, мешкав в Торонто, **Гнатківська-Лебедь Дарія,** діячка ОУН, **Гнатковська Михайлина,** була фотографом у Коломиї, **Гнатчук Микола** (1902-1985) – лікар, від 1949 року мешкав і працював у штаті Мишиген, **Годованець Кирило** (1893-1968) – діяч УГА, вчитель, від 1944 року мешкав у Ню-Йорку, **Голинський Михайло** (1890-1973), оперовий співак, від 1938 року проживав у Канаді, помер в Едмонтоні, **Горбачевський Логвин** (1889 р.н.), жив у США, **Гординські:** Святослав (1906-1993), Богдан-Зеновій (1911 р. н.), Дарія Каранович – Гординська (1908-1999 р.), композитор, музикознавець, Володимир (?) – біохемік, **Городиський Зіновій** (1916 р. н.), історик, еміґрував до США, **Григорович Олекса** (1893-1970 р.), учитель, від 1911 р. – в Канаді, дружина – М. Павлюк, 1922 р. н., **Григорців Северин** (1918 р. н.), хемік, учитель, від 1949 оселився в Австралії, голова крайової управи АБН, **Гуцуляк Михайло** (1894-1976), історик, географ, автор книжок, громадський діяч, від 1948 р. – в Канаді, **Ґеники і Ґеники-Березовські** – вихідці з сіл Березових на Гуцульщині, які проживали в Канаді й США, **Ґут-Кульчицький Євген** (1900-1982 р.), громадський і пластовий діяч, від 1949 р. проживав у Дітройті, **Даниш Никифор** (1877-1954 р.), учитель, громадський діяч, у 1944 р. еміґрував до США, **Добрянський Роман** (1908-р. н.), священик, від 1948 р. в Торонто, у провінції Манітоба, у Вініпезі, капелян Лицарів Колюмба, **Докторюк Іван** (1891-1978), учитель, старшина УГА, громадський діяч, від 1949 р., оселився в Чикаґо, член Гуцульського товариства, **Домбровський Маркіян** (1911 р. н.), інженер, від 1949 р. в Австралії, член-засновник Українського товариства інженерів в Австралії, **Дядинюк Василь** (1900-1945 р.), відомий маляр, у 1944 р. еміґрував до Австрії, де невдовзі помер, **Дядинюк (Козакевич) Ольга** (1903 р. н), відома малярка, дружина Василя Дядинюка, від 1949 р. оселилася в США. Пишіть на адресу: Савчук Микола, а/с 127, м. Коломия, Івано-Франківська обл., 78200 Ukraine.

Микола Савчук,
Коломия,

Як Заблоцький „заробив на милі"

У „Свободі" 16 квітня було надруковано статтю Р. Л. Хом'яка „За прикладом Заблоцького", де він посилається на приповідку: „Заробив, як Заблоцький на милі". Хочу розповісти історію цієї приповідки.

Це було в середині XVIII століття. Заблоцький жив в Стрільбичах Старосамбірського повіту. За літо він вигодував ялівку і на базарі у Самборі продав її за гарні гроші. Щоб не їхати порожнім возом додому, пішов подивитися, що б купити і заробити на цьому в селі. В той час мило було в великому дефіциті і дороге, а тут якраз побачив купу мила. Один брусок мила був дорогий, але коли Заблоцький сказав, що хоче купити все разом, то продавець йому спустив ціну і Заблоцький купив мила на всі гроші, що вторгував за ялівку. Склав мило на воза і, задоволений, поїхав додому. Дорога була рівна, коні ішли добре. Але в Галичині дорога вела через Бачинську гору, і коні ніяк не могли витягнути воза з милом на гору. Заблоцький надумав зняти половину мила з воза і залишити під горою в Бачині, а другу половину перевезти на другий бік гори, там зняти мило з воза, залишити по той бік в Сміляниці і вернутися за милом в Бачину. Так і зробив. Коні тепер легко перевезли мило через гору. А в той час люди з Бачини побачили з вікон, що Заблоцький складає щось під гору, бо то йому забрало досить часу, і коли віз заховався за горою, пішли подивитися. Побачили вони те мило і пішли за мішками, закликали сусідів і розібрали мило.

Коли Заблоцький вернувся за милом в Бачину, пастухи, що пасли худобу під горою з боку Смільниці побачили, що там є купа мила і побігли додому кликати людей, щоб розібрати мило. Так Заблоцький вернувся додому з порожнім возом і порожніми кишенями.

Слава Бучкович,
Кеноша, Вискансин

У світі є багато щедрих рук

Хочу в листі згадати добрим словом людей, які з перших днів незалежности України активно підтримують її, не будучи громадянами нашої держави. Це американці українського походження. Знайшлися добрі люди, які виявили бажання поділитися з тепер уже незалежними українцями своїм матеріяльним скарбом, нажитим за довгі роки тяжкої праці. Чорнобильці, закарпатці, потерпілі від стихійного лиха, сім'ї загиблих шахтарів, хворі діти, інваліди, одинокі пенсіонери приймали у тяжкі хвилини із щедрих рук жертводавців матеріяльну допомогу.

Особливо подякувати голові Товариства допомоги сиротам в Україні Марії Йовик, яка організувала спонзорування багатьох дітей-сиріт в різних регіонах України. За її ініціятивою в Україну прислано тисячі посилок з одягом і взуттям, шкільним приладдям і книжками. Марія Йовик, не шкодуючи власного часу і здоров'я, щороку приїздить в Україну, зустрічається з дітьми, організовує літні молодіжні табори відпочинку з цікавою програмою, лейтмотивом якої є виховання молоді в дусі високої національної свідомости. Крім того, вона передплачує багатьом сім'ям українську пресу. Пані Марія взяла на свої жіночі плечі неабияку ношу, яка є своєрідним продовженням боротьби за Україну, яку вона разом із своїм чоловіком розпочала ще в юності.

Незмінними помічниками пані Марії є Мирон Луцишин, Василь Кець, о. Іван й Анна Кондрасевичі, Ярослав Олійник і інші.

Спасибі вам усім за ваші щедрі руки, добрі і чуйні серця, вірну любов до України та її народу.

Богданна Шевчук,
м. Ялта

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Українсько-американська співпраця кредитних спілок

ЧИКАҐО. – Ось уже 53 роки українська громада метрополії користується послугами Українсько-Американської федеральної кредитової спілки „Самопоміч."

„Самопоміч" – це особлива установа, що служить своїй громаді і з перших днів відродження кредитних спілок в Україні першою надала допомогу в їх організації. Перші кредитні спілки незалежної України були створені в 1992 році і до сьогоднішнього дня активно розвиваються як національна система фінансової інституції за рахунок об'єднання належних населенню коштів.

На початку минулого століття в Україні існувало 3300 кредитних спілок, які об'єднували більше 2 млн. людей, і в єдиному комплексі із споживчою і сільськогосподарською кооперацією становили потужну економічну та соціяльну систему захисту українців проти національної та економічної експансії з боку пануючих режимів Російської імперії та Польщі. До кінця 1920-их років на східній Україні кредитну кооперацію було ліквідовано, а на Заході вона проіснувала до 1939 року.

Подальша історія української кредитної кооперації пов'язана з діяльністю українців діяспори. Сьогодні в системі Всесвітньої ради кредитних спілок об'єднано понад 40 тисяч кредитних спілок із 79 країн світу, що нараховують понад 118 млн. членів та мають в активах майже 680 млрд. долярів США. Сьогодні в США, Канаді та Австралії діє 47 українських кредитних спілок, які об'єднують понад 150 тисяч членів та мають в активах понад 2 млрд. долярів.

Часто буває у Чикаго Петро Козинець, президент Національної асоціяції кредитних спілок України, який підкреслює що їх успішній праці завдячує постійним партнерським зв'язкам з кредитівкою у Чикаго. Ще в 1993 році відбулося знайомство П. Козинця з президентом „Самопомочі" Богданом Ватралем та ветераном кооперативного руху в Україні та Америці Омеляном Плешкевичем. І ось минає вже понад 10 років – з ініціятиви "Самопомочі" було наведено контакти із впливовими американськими кредитними організаціями, зокрема з їх центром, що знаходиться в Канзас-Сіті, також із централями у штатах Іліной та Індіяні. З ними підписано угоду про співпрацю. Мова іде вже не тільки про технічну допомогу, а й про великі ділові проєкти. Далі П. Козинець розповів про те, що в Україні сама ідея відродження кредитного руху була посаджена у добрий ґрунт. Майже у кожній області вже є кредитні спілки. У 1994 році кредитними спілками було створено Національну асоціяцію кредитних спілок України, що об'єднує 133 кредитних спілок, більше 285 тисяч членів та має в активах понад 180 млн. гривень.

– Особливо відрадним є те, – підкреслив у розмові П. Козинець, – що українців Чикаґо питання становлення української незалежности хвилює далеко не менше, ніж в Україні. Ми пишаємося тим, що тут шануються наші традиції і українську мову чути більше, ніж в деяких містах України. Особисто я від спілкування з американськими українцями став краще ґоворити українською, бо сам народився у східній області. Понад 30 фахівців з України пройшли стажування у кредитівці в Чикаго і сьогодні є провідниками у своїх кредитівках. Це велика школа досвіду. Сьогодні в Україні нас, як партнера, сприймають на рівні уряду, на рівні Національного банку України.

Марія Климчак

Відбулися загальні збори спортового осередку „Тризуб"

ГОРШАМ, Па. – 21 березня на „Тризубівці" відбулися 54-ті звичайні загальні збори УСО „Тризуб". Їх відкрив голова осередку Євген Луців молитвою. Присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять тих членів осередку, які в минулій каденції відійшли у вічність.

Звітували референти управи Адріян Гаврилів, Іван Німчук, Ігор Кондрат, Ярослав Кондрат, Ярослав Козак, Аніка Чайківська, Тарас Козак, Євген Луців. Микола Бойчук у відсутності голови Степана Гавриша звітував за товариський суд, а Олег Цюк – за Контрольну комісію. Номінаційна комісія зголосила листу кандидатів до нової управи, яку учасники зборів обрали одноголосно. Головою Ради директорів обраний Євген Луців. Вибрано комітети – фінансів і фундації, будівельний і зовнішнього вигляду, господарський, імпрезовий, пікніковий, пресовий і реклама; Контрольну комісію, Товариський суд. Правний дорадник УСО – Юрій Фаріон, капелян – о. Ярослав Курпель.

Методій Борецький

Soyuzivka for all seasons

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

календар подій

14 ТРАВНЯ
„Ellenville High School Junior Prom".

15 ТРАВНЯ
Весілля: Стефан Ковальчук і Александра Равт.

21 ТРАВНЯ
Бенкет – Рочестерська пожежна компанія. Обід для вчителів-пенсіонерів з Еленвіл.

22 ТРАВНЯ
Показ моди „Girls Scouts".

28 - 31 ТРАВНЯ
Вікенд з нагоди Дня Пам'яті. Забави: в суботу грає оркестра „ФАТА МОРҐАНА", неділя – „АСКОЛЬД БУК ТРІО"

3 ЧЕРВНЯ
Бенкет: „Ellenville Teachers School – Related Association".

5 ЧЕРВНЯ
Весілля: Петро Кукуруза і Анна Марія Шаруга.

7 - 10 ЧЕРВНЯ
„Clergy Days".

13 ЧЕРВНЯ
Прийняття з нагоди 80 уродин Tony Percoco.

14 - 18 ЧЕРВНЯ
Тиждень сеньйорів-союзовців.

18 - 20 ЧЕРВНЯ
„Вікенд" призначений для батьків, що усиновили, або зацікавлені усиновити дітей з України – спонзори: Українське Посольство і Український Народний Союз.

20 ЧЕРВНЯ
Святкування Дня Батька.

20 ЧЕРВНЯ - 2 ЛИПНЯ
Тенісові табори.

27 ЧЕРВНЯ - 4 ЛИПНЯ
Перший табір „Пташат".

2 - 4 ЛИПНЯ
Фестиваль з нагоди Дня Незалежности Америки.

4 - 11 ЛИПНЯ
Другий табір „Пташат".

10 -17 ЛИПНЯ
Перший „Discovery Camp".

1 - 6 СЕРПНЯ
Тиждень гольфа на Союзівці.

6 - 8 СЕРПНЯ
Другий річний „Sports Jamboree".

8 - 21 СЕРПНЯ
Традиційний український танцювальний табір Роми Прийми Богачевської.

14 СЕРПНЯ
Міс Союзівка.

14 - 22 СЕРПНЯ
Тиждень клюбу „Suzie – Q".

21 СЕРПНЯ
Концерт таборової танцювальної групи Роми Прийми Богачевської.

Урочисте передання вірчої грамоти Генерал-губернаторові Канади

ОТАВА, Канада. – 20 квітня в Рідо Гол (Rideau Hall) – офіційній резиденції Генерал-губернатора Канади Адрієни Кларксон, відбулося урочисте передання вірчої грамоти Послом України Миколою Маймескулом. Після церемоніялу Адрієна Кларксон мала приватну розмову з Послом України. На фото: Посол України в Канаді Микола Маймескул і Генерал-губернатор Канади Адрієна Кларксон.

Юлія Войчишин
Фото: Ерік Джолин

В єдності - сила!

До ювілею відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні

40 років томУ українська американська громада, з підтримкою чотирьох президентів США, багатьох відомих акторів, науковців та громадських діячів, збудувала у столиці Вашінґтоні пам'ятник Великому Кобзареві. День відкриття, 27 червня 1964 року, став форумом, на якому українці США звернули увагу світової громади на порушення прав людини у Радянському Союзі, а також на весь світ розповіли правду про український Голодомор-геноцид 1932-1933 років та інші репресії проти волелюбної української нації.

В рамках праці над об'єднанням української американської громади, за ініціятиви Українського Конґресового Комітету Америки (УККА), у співпраці з іншими громадськими організаціями, 26 червня відбудеться ювілейне відзначення спорудження пам'ятника Т. Шевченкові. Маніфестація, яку проведе Крайовий Комітет з відзначення цього ювілеєю, дасть можливість довести, що українська американська громада продовжує активно працювати для відновлення історичної правди та відбудови незалежної України. Ця маніфестація дасть можливість закликати українців США єднатися, щоб краще представити свої потреби перед урядами України і США та ефективно працювати для добра нашої громади та наших братів і сестер в Україні.

Крайова Екзекутива УККА щиро вітає українську громаду з 40-річчям побудови пам'ятника Т. Шевченкові та закликає всю українську спільноту, зокрема новоприбулих українців та молодь, активно прилучитися до цього відзначення і взяти участь у маніфестації біля пам'ятника у Вашінгоні 26 червня ц.р. Докажімо, що наша громада є активною, і об'єднаймося, щоб разом працювати для добра і збереження нашої громади та України. Тільки разом ми зможемо зберегти і примножити наші культурні надбання, передати молодшим поколінням любов до України, її історії, мови та культури.

За Крайову Екзекутиву УККА:

Михайло Савків, мол. – президент
Марійка Дупляк – екзекутивний секретар

11 травня 2004 р.

Зібрано...

(Закінчення зі стор. 1)

дент Українсько-американської асоціяції професіоналістів і підприємців д-р Богдан Витвицький, який свого часу захистив наукову ступінь доктора саме в Колюмбійському університеті.

Професор історії Колюмбійського університету, президент Міжнародної асоціяції україністів д-р Марк фон Гаґен подав докладну інформацію про доброчинців-меценатів фонду Українських студій, назвав поіменно тих, які стали золотими, срібними, бронзовими фундаторами і бенефакторами завдяки пожертвам від 5 до 50 тисяч долярів. Він висловив подяку за пожертви також Українському Народному Союзові, президент якого Стефан Качарай був учасником бенкету.

Головним доповідачем став колишній посол США в Україні (жовтень 2000-серпень 2003) Карлос Паскуаль, який докладно проаналізував стан демократичних реформ в Україні, розвиток американсько-українських зв'язків, ілюструючи доповідь діяграмами і таблицями на прозірках. Присутнім справила велику приємність та обставина, що Карлос Паскуаль і проф. Марк фон Гаґен почали свої промови вишуканою українською мовою.

На бенкеті відбувся музичний концерт відомого виконавця, директора Концертового центру ім. Луї Армстронґа, професора музики Колюмбійського університету д-ра Кріса Вашборна, який має українське походження, з джазовим квінтетом.

Наступним кроком у розвитку українських студій стане, услід за поглибленим дослідженням історії України, також вивчення української мови на відділі славістики. Д-р Роман Воронка у промові на бенкеті повідомив, що на цю мету НТШ-А вже виділило 5 тисяч долярів, і закликав підтримати фонд, який дістав ім'я д-ра Юрія Шевельова. Докладні інформації про цей напрям наукової діяльности будуть подані для громади влітку.

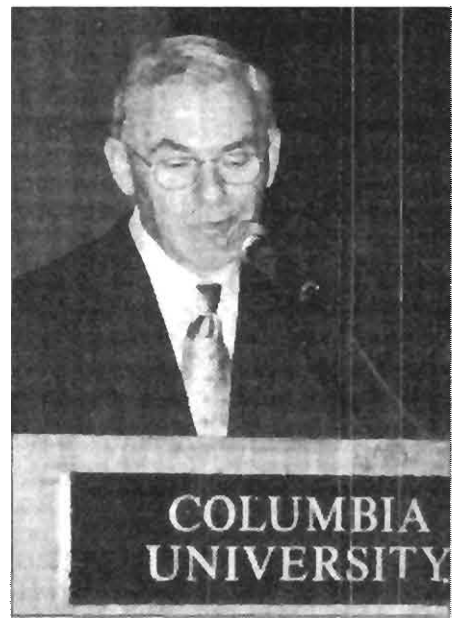
З нагоди бенкету видано брошуру-програму з переліком усіх меценатів і вітаннями багатьох церков, установ і громадських об'єднань. У ній зокрема зазначені золотий фундатор – Федеральна кредитівка „Самопоміч" з Ню-Йорку, срібні фундатори НТШ-А і фунадація „Спадщина" Першого щадничого банку, бронзовий фундатор – подружжя Стефана і Володимири Сливоцьких. Загалом пожертви на кінець бенкету сягали 860 тисяч долярів, і тоді попросив слова голова ради директорів кредитівки „Самопоміч" в Ню-Йорку Богдан Кекіш, який повідомив, що дирекція вирішила допоповнити цю суму до мільйона долярів. Бурхливі оплески залі були відповіддю на цю заяву.

Серед гостей були Постійний представник України в ООН посол Валерій Кучинський з дружиною Аллою; президент УНСоюзу Стефан Качарай і касир Рома Лісович, члени організаційного комітету; відомі науковці, підприємці, лікарі, правники, діячі мистецтва і літератури, служителі Церкви, журналісти. Бенкет виявив велику зацікавленість української громади діяльністю Українських студій університету і високу її жертвенність з метою дальшого розвитку українознавства в Америці і світі.

Левко Хмельковський

Проф. Марк фон Гаґен

Д-р Богдан Витвицький

Карлос Паскуаль

Марія Соневицька

Екзекутивний директор ФКУ Р. Процик

Стефан Качарай

Зліва: посол Валерій Кучинський, голова СУА Ірина Куровицька і д-р Лариса Мельник-Держка.

23 травня: вшанування творчого шляху Роми-Прийми-Богачевської

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У приміщенні Українського Народного Союзу (2200 Route 10 West) в неділю, 23 травня, відбудеться прийняття на відзначення 40-ліття творчої діяльности Роми Прийми Богачевської. Плянується також ювілейний концерт 13 листопада в залі Лінкольн-центру в Ню-Йорку.

Прийняття в УНСоюзі має принести дохід на влаштування цього ювілейного концерту. Прийняття відбудеться від год. 2.00 до 5.00 по полудні. Вступ – 50 дол. Чеки слід виписувати на: 40th Anniversary Ukrainian Dancers. За ближчими інформаціями можна звертатися до Ксені Раковської на тел.: (973) 762 – 7348.

Господарями прийняття є Український Народний Союз і Батьківський комітет студії „Іскра" у Випані, Н. Дж.

О. К.

Друге народження Українського музею в Ню-Йорку

НЮ-ЙОРК. – Голова будівельного комітету Українського музею Микола Андреадіс повідомив, що будівнича фірма „D. Giacomo & Sons", яка збудувала дім Українського музею за плянами архітекта Юрія Савицького, невдовзі передасть управі музею ключі до закінченого будинку. Цей довгоочікуваний момент знаменний для нас усіх. В серці українського Ню-Йорку постав світлий будинок УМ, плід довголітніх старань нашої праці. Завершиться перший етап будови, почнеться другий. Порожній будинок слід обладнати системами забезпечення, устаткуванням для працівників і, головне, усім необхідним для виставок, а для цього слід придбати фонди на гідне відкриття музею і забезпечення його постійної і високоякісної діяльности.

Управа і дирекція УМ готують інавґураційні виставки, які відбудуться під час „року відкриття УМ" восени 2004 року. Першою в їх серії буде виставка вибраних творів Олександра Архипенка. На куратора виставки запрошено проф. Ярослава Лешка зі Смит-коледжу. Коли ця виставка, яка буде пересувною, переїде до іншого музею, УМ відкриває виставку народного мистецтва „Сонце, дерево життя і богиня", за яку відповідає Любов Волинець, куратор народного мистецтва. Третю інавґураційну виставку – про вклад української діяспори в культуру Америки, базовану на архівах УМ, готує проф. Орест Субтельний з Торонтського університету, співпрацюючи з Христиною Певною, архіварем УМ. Праця над виставками і супровідними каталогами вже розпочалася.

Директор УМ Марія Шуст, Марта Бачинська і Рома Ляброс вислали до відповідних американських фундацій та установ звернення про субсидії (grants). Якщо відгук на ці звернення буде позитивний, дотації лише частинно покриють кошт виставок, тому УМ запрошує любителів мистецтва і української спадщини стати спонзорами відкриття УМ. Це буде унікальна історична подія.

УМ збирає і зберігає, в першу чергу, предмети народного та образотворчого мистецтва. Архів творить третю, значну частину колекцій музею. Христина Певна, архівар, почала впорядковувати архівні матеріяли в 1982 році. Тоді нараховувалися сотні архівних одиниць, переважно фотографій і документів, які в 1984 році стали основою виставки з життя еміґрації в УМ. „Сьогодні, – каже Х. Певна, – архів складається з фотоколекції, до складу якої входять фотографії, документи, каталоги мистецьких виставок, програмки різних імпрез, відзнаки, відеозаписи і фільми. Маємо немалу нумізматичну і філателістичну колекції, збір екслібрісів і бібліотеку". Згідно з останнім річним звітом УМ, в архіві зберігається 29,372 одиниці – архів Володимира та Евдокії Дичківної-Блавацьких, фотографії з театру-студії Йосифа Гірняка, докладно упорядкований архів артистки українського театру Віри Левицької, велика колекція фотографій Володимира Грицина, архів Станиці Братства 1-ої Української Дивізії УНА у Філядельфії, колекція записів укра-

Українські студенти університету в Гайдельберґу (вересень 1947 р.). Дарунок Катерини Кричевської-Росандіч (з архіву УМ).

(Продовження на стор. 22)

Відбулися спільні служби Божі в Пармі

Владика Роберт Москаль разом з православним і католицьким духовенством відправляє Панахиду в пам'ять Голодомору.

Митрополит Константин і Владика Роберт разом з духовенством після Вечірні в Українській православній катедрі св. Володимира.

ПАРМА, Огайо. – 9 квітня католики і православні тут разом святкували декілька Великодніх відправ. На Велику П'ятницю була спільно відслужена Вечірня в Українській католицькій катедрі Св. Йосафата.

На запрошення Владики Роберта Москаля Митрополит Константин і духовенство Української православної катедри Св. Володимира сослужили відправу і обхід навколо храму з Плащаницею. Увечорі на запрошення Митрополита Константина, Владика Роберт і духовенство його Епархії сослужили Вечірню в катедрі Св. Володимира, співали парафіяльні хори. А 18 квітня, коли поминають померлих, вірні української православної катедри св. Володимира і української католицької катедри св. Йосафата знову зійшлися разом, щоб помолитись в пам'ять жертв Голодомору 1932–33 років в Україні.

Перед пам'ятником Голодомору при катедрі св. Володимира Владика Роберт Москаль у сослуженні 8 священиків, диякона і в присутности близько 400 вірних провів поминальну відправу. Співав парафіяльний хор собору св. Володимира. Після відправи молодь Української православної ліґи – молодший відділ, і учні Школи українознавства ім. Тараса Шевченка розповіли про причини і наслідки Голодомору.

На закінчення програми молодь поклала вінки з синіми і жовтими квітами до пам'ятника жертвам Голодомору під час співання „Боже Великий". Відбувся Великодній обід – „Спільне свячене" в парафіяльній залі.

Митрополит Константин не зміг взяти участи в цих подіях його катедри, бо він очолив поминальні відправи в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Іван Норка

Спільне свячене

ВІЛІЯМСТАВН, Н. Дж. – Як кожного року, так і цього громада відзначила свято Воскресіння Христового спільним свяченим, яке відбулось 25 квітня. Таке спільне свячене для громади є великим позитивом, бо єднає до згоди і любови. Свято відкрив автор цих рядків привітанням пароха о. Павла Лабінського, парафіян і гостей. Парох о. Павло поблагословив і посвятив харчі, приготовані жінками під проводом Галі Стахнів, поділився свяченим яйцем та побажав усім веселого настрою.

Олександер Кобаса

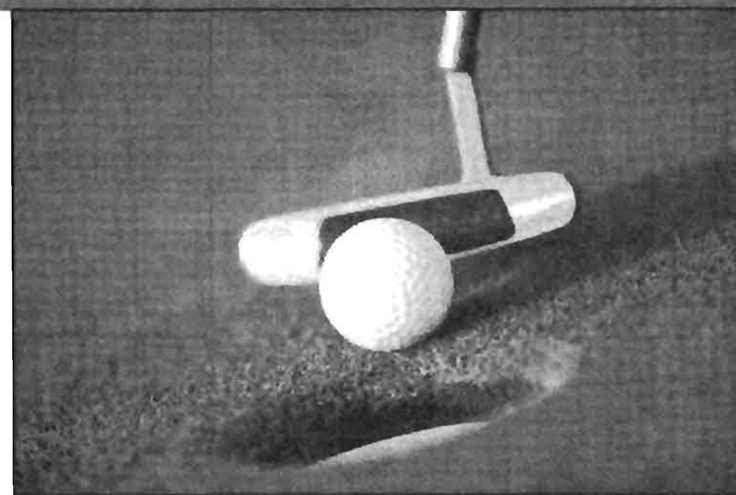
„Українське село" - наш скарб

ДІТРОЙТ, Миш. – 20 березня відбулися 20-ті з черги загальні збори організації, яка заснувала і веде дім для старших віком під назвою „Українське село". Хоча в основному ця організація підлягає законам та правилам департаменту опіки над старшими віком при американському уряді „HUD", все ж таки її зовнішній та внутрішній характер є український. Перед будинком є український і американський прапори, а при в'їзді – велика таблиця, яка зображує вітання української дівчини. Корпорація „Українське село" налічує сто членів. Вона найняла американську фірму „Вінгейт", яка відповідає за професійне ведення і працю цієї установи. „Українське село" кожного року проводить загальні збори із докладним звітуванням як перед американським урядом, так і перед її членами. За корпорацію відповідає 15-членна дирекція, члени якої вибираються на два роки.

Цьогорічні загальні збори відбулися у власному приміщенні. Збори відкрив голова корпорації д-р Ник Палмер. Секретарка Ольга Маєр прочитала протокол попередніх загальних зборів. Опісля звітували скарбник Уляна Мазяк, голова дирекції д-р Ник Палмер та перший заступник голови Зенон Василькевич, а за Контрольну комісію – д-р Лері Палмер. Голова також інформував про можливість одержання позички на сплату боргу за „Українське село" федеральному урядові за нижчі відсотки. Ця справа чекає на схвалення з боку уряду. Опісля були вибори нової дирекції. Корпораційний адвокат Ярослав Карпінський провів заприсяження нової дирекції. На першому засіданні нової управи президентом був обраний д-р Н. Палмер. Стефан Віхар залишився почесним головою, а Я. Карпінський – корпораційним адвокатом. Вирішено звернутися до української громади з проханням допомогти придбати більше українських сеньйорів для проживання в „Українському селі", яка має 145 мешкальних одиниць.

Зенон Василькевич

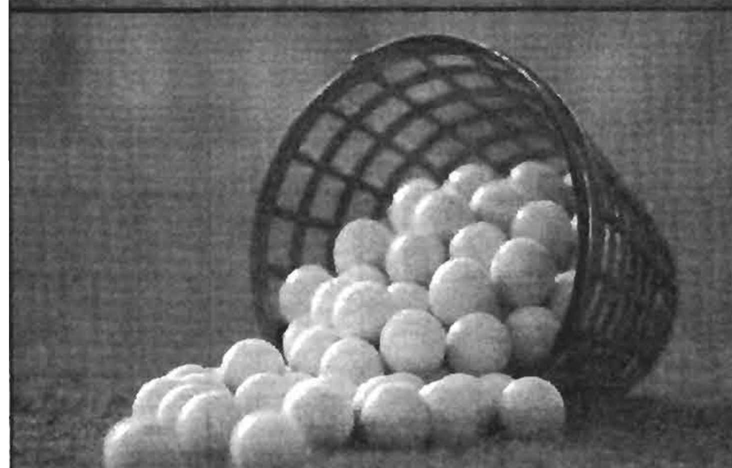
Soyuzivka
for all seasons

1-6 серпня, 2004 р.

ТИЖДЕНЬ ҐОЛЬФА НА СОЮЗІВЦІ

Якщо цікавитеся гольфом, приїжджайте до нас на тиждень забави та гри в гольфа на чудових гольфових площах. Тижнева ціна включає: 5 нічлігів, сніданок та обід щодня, сорочинка, 4 1/2 рунди гри в гольфа (від понеділка до четверга), переїзд до та від піль гольфових, відкриття ігор та вечеря в неділю вечором, денні нагороди прощальний бенкет та нагороди для переможців. Запрошуємо денних гравців.

Тижневий плян гольфа ***(можуть бути зміни)***

Понеділок - Nevelle Golf Course
Вівторок - Wall Kill Golf Club
Середа - Concord Golf Club, початок 8-ма ранку, полуденок 1-ша по пол., 2-га по пол. продовження ігор
Четвер - Grossingers Golf Club - початок о год. 10-ій ранку.

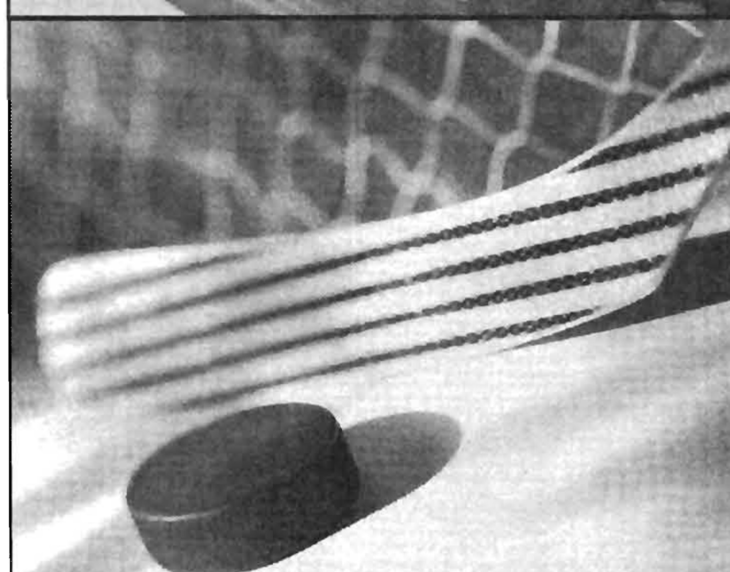
Golf Week & Sports Jamboree

ТИЖНЕВА ЦІНА:
750 дол. від особи якщо два гравці в кімнаті
1050 дол. якщо гравець з дружиною або чоловіком у кімнаті
950 дол. якщо один гравець у кімнаті

ДЕННА ЦІНА:
150 дол. від особи якщо дві особи в кімнаті
190 дол. від особи якщо одна особа в кімнаті
(повижчі ціни включають вечерю, нічліг, переїзд, гру в гольфа, та сніданок).

ДЕННІ ГРАВЦІ: 100 дол, включає – переїзд до та від гольфових площ, гру в гольфа та обід

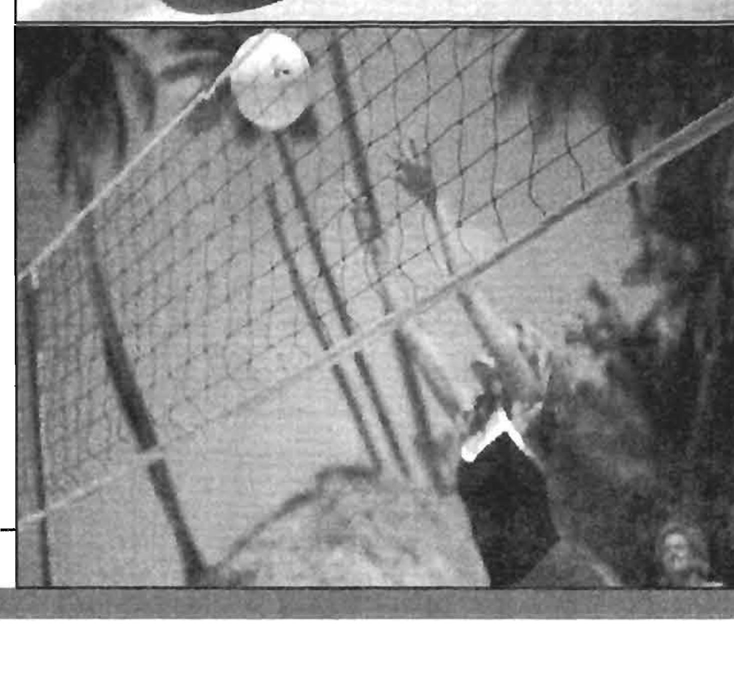
6-8 серпня 2004 р.

2-ге РІЧНЕ СПОРТОВЕ "JAMBOREE"

Приїжджайте на вікенд спортових змагань та розваг. Запишіть поодинокі особи або цілу команду на змагання:

VOLLEYBALL
SOFTBALL
ROLLER HOCKEY
FOOSBALL

Для тих, хто не цікавиться спортом, буде багато смачної їжі, музика, та розваги цілий вікенд.

П'ятниця вечір:
Козацький кабарет з участю Ігоря Бачинського та Рона Когута.

Субота:
Виступ – "Бараболя" та забава до звуків оркестри „Буря".

ЦІНА:
30 дол. від особи включає:
сорочинку, "BBQ", та вступ на цілий вікенд.

За дальшими інформаціями звертатися до управи Союзівки:

(845) 626-5641

216 Foordmore Road, PO Box 529, Kerhonkson, NY 12446

www.soyuzivka.com

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Травень 2004 р., ч. 45

Як І. Багряний написав слова до гимну... УРСР

В колишньому Совєтському Союзі ніхто, навіть ті, що були при владі, не були певні свого завтра. Нині він в державі на високому пості, на грудях має повно орденів та медалів за різні заслуги, а завтра став „ворогом народу", „зрадником", „запроданцем чужої держави" чи „буржуазним націоналістом" й опинявся на Сибіру, Соловках, чи й був розстріляний.

Забуття спіткало багато літературних творів українських поетів та письменників. Деякі вірші вивчали в школах, пісні співали хори, а по деякому часі виявилось, що вони були написані або „ворогами народу", або в них побачили „ворожі ухили".

Колись співали по всім Союзі „Інтернаціонал" – гимн пролетарів усього світу. Ніби позбулися в себе всіх багачів, експлуататорів і капіталістів, завели „рівність і справедливість", а життєвий рівень пролетаря, мешканця цвітучого соціялізму, не покращав. А в „Інтернаціоналі" співали: „Повстаньте гнані і голодні". Щоб самим не накликати біди, щоб свої гнані і голодні не повстали, заборонили, перестали його співати.

Після Другої світової війни Й. Сталін наказав дати усім республікам СРСР і гимн, і прапор. В тім числі й Україні. Як саме дістала Україна прапор, розповів в газеті „Літературна Україна", в 1990 році, Пантелеймон Василевський. Під час товариської зустрічі з випивкою „сметанки України" 1961 року пробалакався Михайло Гречуха, голова президії Верховної Ради України в 1939–1954 роках. Він сказав: „Дзвонять мені в середині листопада 1949 року з Центрального Комітету Комуністичної партії України і кажуть, що не пізніше 22 числа, тобто за місяць до 70-річчя Й. Сталіна, треба видати Указ про зміну прапора УРСР з чисто червоного на червоно-лазуровий. Я запитую: „Чия ця вказівка?". „Така вказівка від Лазаря Кагановича і Микити Хрущова". „А навіщо третина того лазурового, і чому не назвати синім чи блакитним?". А мені говорять, що так треба, щоб заткнуть рота заокеанським „дядям", мовляв, цим підвищим авторитет УРСР в Об'єднаних Націях, а лазуровий, то це ніби поступка – шматок національного прапора. Називати блакитним чи синім не можна... Ну, я звичайно, видав і підписав усе, що мені сказали," – признався Михайло Гречуха.

Подібна доля спіткала й український радянський гимн. Наказали Павлові Тичині й Миколі Бажанові написати його. Музику до слів скомпонувала група композиторів під керівництвом А. Лебединця. І за Леніна згадали, Сталінові та братньому російському народові „належне" місце в гимні присвятили. А Сталін узяв та й помер. В скорому часі М. Хрущов розвінчав його. Не можна ж українцям і далі співати гимн, в якім є згадка про Сталіна. Дозволили мугикати лише мелодію. І той „державний гимн" без слів уживали аж до проголошення незалежности України.

Напевно не всі читачі знають текст гимну Радянської України?

Нижче містимо його.

Живи, Україно, прекрасна і сильна, –
В Радянськім Союзі ти щастя знайшла,
Між рівними рівна, між вільними вільна,
Під сонцем свободи, як цвіт, розцвіла.
Слава Союзу Радянському, слава, –
Слава вітчизні народів-братів!
Живи, Україно, радянська державо,
Возз'єднаний краю навіки-віків!
Нам завжди у битвах за долю народу
Був другом і братом російський народ,
І Ленін осяяв нам путь на свободу,
І Сталін веде нас до світлих висот.
Розіб'ємо всі ми ворожі навали
Народного гніву священим мечем,
Під стягом радянським ми дужими стали
І в світ комунізму велично ідем.

Поети з діяспори Леонід Полтава та Іван Багряний думали, що коли б П. Тичина та М. Бажан мали вільну руку, написали б його так, як вони пропонують написаний ними текст гимну.

Нижче подаємо текст вірша Івана Багряного, який він написав з приміткою: „Ось так ми написали гимн втрьох (Тичина, Бажан і Багряний). Наш варіянт гимну вийшов на одну строфу довший, але ми конче пропонуємо його увазі двох попередніх авторів, що не мають свободи слова і що вічно загрожені перспективою помандрувати „велично" на Колиму.

Живи, Україно! Живи непоборна!
Змагайся, уярмлена в „братнім раю"!
Тепер ти велика і в муках соборна, –
Здобудь же свободу в жорстокім бою!
Слава відважним, незломленим слава!
Горе напасникам, сльози катам!
Гряде Україна – Велика Держава,
На страх Джугашвілі й подібним „братам"!
Нам завжди у битвах за долю народу
Був братом усякий, хто братом тим був/
А Ленін „великий" украв нам свободу,
А Сталін поетів в рабів обернув.
Розіб'єм усі ми ворожі навали
Народного гніву священим мечем,
Щоб наші поети страждать перестали,
Щоб з нами співали, примкнувши плечем:
„Вставай, Україно! Вставай, непоборна!
Зривай геть кайдани, надіті в „раю"!
У горі єдина, у муках соборна! –
Здобудем свободу в жорстокім бою!"
Слава відважним, незломленим слава!
Слава робочим і вірним синам!
Гряде Україна – Велика Держава!..
(останній рядок залишаємо, в надії,
що його колись гідно допише сам
Павло Тичина, автор „Сонячних клярнетів").

Дума Росії прийняла за гимн Росії колишній гимн Совєтського Союзу. Українські комуністи у Верховній Раді, яких очолює П. Симоненко, також пропонували прийняти замість „Ще не вмерла Україна" трохи змінений гимн Радянської України, напевно такий, який виконувався після смерти Сталіна – музику без слів.

О. Коновал

Землячок-оптиміст

Сонце світить, вітерець повіває, а ми з землячком ходимо гордо по Києву і роздивляємося. Бо ми, брате, туристи, приїхали з далеких заморських країв. Мій знайомий – великий авторитет, особливо з культури. Я, знову, людина маленька, вперше відважився порадувати батьківщину своїм приїздом. А мій знайомий, вже тут багато разів бував, знає тут всі входи і виходи. Говорить він завжди повагом, з притиском і, як кожна розумна людина, не терпить заперечень. Мені аж страшно стає, коли хтось із ним не погоджується. Ось заходимо ми до книгарні. Тут землячок змірює стоси книжок і позіхає. Я теж для солідарности кривлю мармизу. Аж тут до нас підкочується чолов'яга. Розговорилися з ним, виявляється він – журналіст, працює на радіо та запрошує нас дати інтерв'ю. От, думаю, така нам „лахва" трапилась. Мабуть, розумних людей здалека видно.

Ну, якщо так просять, чом не піти? Я, звичайно, іду більше за компанію, начебто для підкріплення, за підбрехача. Та коли включили мікрофон, душа моя пішла в п'яти. Але потім згадався один славний чоловічок, з наших країв, який міг вийти на сцену і балагурити до упаду. Якось я відважився і запитав його про секрет, де він тої сміливости набирається.

– Дуже просто, – признався він, – вийду, подивлюся на повну залю людей і думаю: та то ж барани... і тоді мені й море по коліна!

Ага, міркую, он де собака заритий... А тим часом журналіст сипле питаннячка, як горох з мішка: хто ми такі, з яких країв, які наші враження. Літературний землячок, не в тім'я битий, на все має готову відповідь. Він звик завжди рубати з плеча, не завертає в папірці з-під цукерочок, як дехто...

– Україна, – ріже він – зійшла на пси. – Людиська всі – темна маса.

– Якби ж то темна, а то зовсім чорна, як земля, – додаю я і свій глечик на капусту.

– От візьмім поетів, – продовжує землячок, – зовсім перевелись. На всю Україну немає путящих поетів. Колись були, а зараз немає.

– Так, так – підтримую я, – немає і отакусіньких, і на розплід!

Журналіст з дива не може вийти:

– А Ліна Костенко, Дмитро Павличко, Драч, Вінграновський?

Землячок його перебиває:

– Не чув про таких. Раз кажу немає – значить, немає, і крапка. І письменників теж по всій Україні зі свічкою не знайдеш! А були, знаю, що були: Шевченко, Леся Українка... А зараз – сама сірятина. Тут і свої п'ять вставив:

– Було колись на Вкраїні, гриміли гармати, були колись – запорожці вміли панувати, – згадав те, що колись вчив у гімназії.

Літературний землячок не подякував мені, лиш глянув зневажливо, мовляв, що воно там шкабарчить, і заявив:

– Але я, панове, оптиміст!.. Ще виростуть у нас поети, письменники і політики. І тоді ми заживемо. Запам'ятайте, перш за все, я оптиміст! А зараз маємо, те що маємо...

Л. Богуславець

Залишили нас

З року в рік помаленьку відходять в інший світ колись активні особи, працівники в ОДУМ-і, СУЖЕРО, ДОБРУС-у, УРДП та Фундації ім. Ів. Багряного. За останні чотири роки померло понад тридцять членів Фундації.

Останнім часом відійшли від нас Василь Кива і Іван Яловега зі США. В. Кива ще в 1945 році почав працювати в друкарні газети „Українські вісті" в Німеччині, виконуючи обов'язки головного механіка і керівника виробничого цеху, в якому в той час працювало 52 робітники. Приїхавши до Америки, він працював в різних американських друкарнях та був членом багатьох вищезгаданих організацій й допомагав їм працею та грішми. Останнім часом жив на Фльориді. В околиці Чикаго помер І. Яловега – активний член осередку УРДП та ДОБРУС-у.

В Канаді в цім році померли Юрій Булат, Антон Гурський, Олексій Канарейський та Вячеслав Лобач. Ю. Булат в 1950–60-их роках був головою крайового комітету УРДП, членом СУЖЕРО та часто дописував до газети „Українські вісті".

Антон Гурський також кілька років був головою та скарбником крайового комітету УРДП Канади та впродовж багатьох років був членом ЦК УРДП і в секретаріяті впродовж десяти років виконував обов'язки скарбника. О. Канарейський був активний в ОДУМ-і, УРДП та СУЖЕРО, як рівнож і В. Лобач.

Вічна їм пам'ять!

Дякуємо!

Від часу останнього числа сторінки Фундації надійшли пожертви від таких осіб: 840 дол. – **Іван Шкіренко** з Англії, 75 дол. – **Анатолій Яцюк**, 25 дол. – **Уляна Антоненко та Микола Верхогляд**, 10 дол. – **Михайло Семенець**.

Фундація щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати патріотичним організаціям України, що прикладають всі старання, силу, енергію й знання у виховній та просвітницькій праці, щоб український народ прокинувся, засукав рукави й взявся до праці, почав дбати за свою мову, історію, культуру, Церкву, щоб якнайскорше стати економічно сильною, незалежною українською Україною.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал

Знайдено медалю „Хрест Вікторії“ Пилипа Коновала

ОТАВА. – 21 квітня в Палаті представників Канадського парляменту виступив депутат Інкі Марк в справі знайденої медалі „Хрест Вікторії“, котра належала Пилипові Коноваловi, канадцеві українського походження, героєві Першої світової війни.

Варто пригадати, що Пилип Коновал народився 1887 року в Кудкові, Україна. До Канади прибув 1913 року. В 1917 році в рядах канадського війська воював у Франції, де в бою за пагорб #70, біля Ленс, капрал П. Коновал, за свою винятково хоробрість, був нагороджений медалею „Хрест Вікторії“ - найвищим військовим відзначенням Британської імперії. Нагороду йому особисто вручив англійський король Джордж V.

Повернувшись після війни в 1919 році до Канади, П. Коновал працював сторожем Канадського парляменту в Отаві. Помер П. Коновал в 1959 році та похований на цвинтарі Нотр- Дам в Отаві, а його гріб позначений тільки звичайною плитою.

„Хрест Вікторії“ П. Коновала був одним із 95, яких удостоїлися канадці, та єдиним, що його здобув канадець українського походження. Після смерти П. Коновала доля його медалі була невідомою, а згодом офіційні чинники Канадського воєнного музею повідомили, що його медаля десь загубилася з їхньої збірки. Як виявилося, медаля загубилася в 1973 році.

І ось 2 квітня британський збирач старовини Іян Стюарт відкрив, що медаля „Хрест Вікторії“ П. Коновала буде виставлена на ліцитацію в кінці травня у Гамільтоні, Онтаріо. Канадська королівська кінна поліція, на натяк

Портрет Пилипа Коновала після його повернення з Франції 1917 року намалював англійський художник Амброс МкЕвой.

про це від д-ра Любомира Луцюка – викладача політичної географії у Королівському військовому коледжі Канади в Кінгстоні, Онт., відразу зацікавилася цією справою та затримала можливий продаж медалі. А речник Канадського воєнного музею Марк О'Ніл заявив, що музей надішле одного зі своїх експертів перевірити, чи згадана медаля є справді медалею П. Коновала – „якщо це та сама, то ми хочемо її назад“.

З віднайденням медалі канадського героя П. Коновала „Хрест Вікторії“ нашого земляка повинен бути постійно виставлений в Канадському воєнному музеї в Отаві, як пригадка справжнього героїзму, чого так бракує в нашому сьогоденні.

Х. В.-Ф.

70-річчя священства о. Івана Мака

ТОРОНТО. – 4 березня виповнилось 70 років душпастирського служіння о. Івана Мака. Він належить до найстарших віком священиків УГКЦ і, мабуть, натепер є за свяченнями найстаршим в Українській Греко-Католицькій Церкві. Присвятивши пів століття свого життя Церкві, о. І. Мак був добрим прикладом віри, служіння своїй Церкві та громаді для багатьох. Багато привітань з нагоди 70-річного служіння в Божому винограднику отримав о.І. Мак, серед них від Самбірсько-Дрогобицького Єпископа Юліяна Вороновського та Єпископа Стемфордського Василя Лостена.

о. Іван Мак

Народився о. І. Мак 6 липня 1910 року у Дрогобичі – одним із чотирьох дітей (єдиним сином) у Миколи і Марії (з Косаків) Маків. Священичу освіту здобув у семінарії в Перемишлі та був висвячений Владикою Йосафатом Коциловським 4 березня 1934 року.

Першу Службу Божу о. І. Мак відправив у рідному Дрогобичі 11 березня 1934 року у храмі св. Трійці. В 1934-1936 роках був сотрудником в Ульгівку біля Рави-Руської, а в 1936-1937 роках – адміністратором парохії в Мізинцях, у Перемищині. Від 1937 року о. І. Мак служив у Туринці біля Жовкви та викладав Божий Закон у місцевій школі. Кілька разів був караний польською владою за відмову записувати імена та прізвища парафіян-українців із закінченнями на „і“ замість „-ий“, а за промову про героїчну боротьбу українців на Закарпатті літом 1939 року потрапив до сумнозвісної тюрми „Бригідки“ у Львові. По розвалі Польщі вийшов на волю, а щоб уникнути ув'язнення від більшовицьких „визволителів“ перейшов на Захід і перебував до літа 1941 року в селі Лютіж, коли був призначений адміністратором парохії у Лютовиськах поблизу Турки. Перед приходом більшовиків о. І. Мак через Словаччину виїхав до Австрії, де опікувався розпорошеними родинами українських біженців.

1948 року на запрошення Владики Василя Ладики виїхав до Канади. Там виконував священичі обов'язки в українських парафіях Греко Католицької Церкви провінцій Саскачевану та Манітоби до 1960 року. Того ж року переїжджає до США, де впродовж 23 років виконує службу священика в українських парафіях стейтів Ню-Йорк, Конектикат, Огайо, Ровд Айленд. Крім того, душпастирював о. І. Мак у церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й., відомому місці відпочинку багатьох українських родин зі США і Канади, а також у церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, що її збудовано під час його служіння на території відомої відпочинкової оселі Українського Народного Союзу – Союзівці.

Вийшовши на пенсію 14 листопада 1984 року, переїхав на постійне проживання до Торонто, де ще впродовж багатьох років відправляв у церквах Місісаги біля Торонто і в Торонто. Україну після довгих років іміграції відвідав вперше 1973 року, де згодом бував майже кожного року, востаннє 1996-го. Тепер, живучи в Торонто, о. І. Мак навіть у своєму поважному віці (94 роки) цікавиться світом, а зокрема не є байдужим до проблем Церкви. Адреса о. І. Мака: Rev. Iwan Mak, 151 La Rose Ave., Apt. 906, Weston, Ont. M9P 1B3 Canada. Тел: (416) 235-2794.

Тарас Гринчишин

18, 26-4-1986, 1:23 – що це для нас означає?

ЧИКАҐО. – Можливо, наведені у заголовок числа нічого не говорять читачеві, але вони такі вагомі! Ці числа – це сумна дата, це пригадка про те, що 18 років тому, 26 квітня 1986 року, о годині 1-ій і 23 хвилини ночі сталася страшна подія – ядерна аварія на четвертому атомному реакторові в Чорнобилі. Минуло 18 років від неї, а лихо морозить не тільки своїми наслідками, але згадкою про поведінку Московської влади, яка тоді господарювала в Україні.

Замість того, щоб попередити народ і звернутися до світу за допомогою, тодішня влада вирішила тримати небудденну аварію в секреті, вигнала українську молодь на вулиці Києва та інших міст святкувати 1 травня.

Щоб пригадати цю сумну річницю, заходами Інституту Українського Модерного Мистецтва Йосиф Сивенький організував експозицію картин-фотографій, які зображували дітей, що народилися з різними фізичними вадами внаслідок опромінення їх батьків радіяцією. 25 квітня в тому ж Інституті, відбулися дві доповіді стосовно Чорнобильської аварії. Цю поминальну зустріч-сходини відкрила Анна Антонович, яка представила доповідачів.

Першим доповідав д-р Данило Григорчук, професор з ділянки впливу оточення, аварій та праці на стан людського здоров'я. Він ознайомив присутніх із технічними даними атомного реактора, на якому сталася аварія, подаючи його конструкційні недотягнення. Аварія сталася під час проведення експерименту, який не був належно приготований і вийшов за межі контролі. Помилки мали місце в час погашення пожежі при охороні заражених радіяцією, внаслідок чого було більше потерпілих, ніж могло бути.

Про наслідки, спричинені аварією, говорив д-р Олександер Кузьма, виконавчий директор Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля. За час свого існування з 1991 року цей Фонд організував лікування потерпілих від радіяції та надав різного роду медичне устаткування. Досі було організовано медичної допомоги на суму понад 50 мільйонів долярів, яку переслано до різних закладів лікування України.

Того ж дня в православній церкві св. Андрія у Блюмінґдел, була відслужена Панахида за жертви Чорнобильської аварії. Її служив настоятель парафії о. Богдан Каленюк.

Лука Костелина

Ґеновефа Пекар постійно користується послугами „Вестерн Юніон“

НЮ-ЙОРК. – Десять років тому компанія „Вестерн Юніон“ почала надавати послуги з переказування грошей в Україну. Протягом цього десятиріччя за підтримки „Вестерн Юніон“ проходив Український фестиваль в Йонкерсі, Н. Й., а також здійснювались благодійні пожертвування на користь Фонду допомоги дітям Чорнобиля. Вже цього року „Вестерн Юніон“ надав Ґрант у 150 тис. дол. компанії „Керліфт Інтернешнл“ для відкриття Центру жіночого здоров'я у Харкові. Споживачі в Україні цінують можливість отримувати гроші в більш ніж шести тисячах агентських пунктів компанії.

Ґеновефа Пекар приїхала до США з Хмельницького десять років тому. Після приїзду передавала гроші рідним через знайомих, що їхали в Україну. П'ять років тому син Василь повідомив їй по телефону про сімейні проблеми, для вирішення яких були необхідні гроші. Приятель порадив їй „Вестерн Юніон“. Жінка скористалася порадою, після чого зателефонувала синові й передала контрольний номер, який мав допомогти її рідним отримати гроші за місцем призначення. Однак номер був неповний. Агент „Вестерн Юніон“ у відділенні, біля якого мешкала Ґеновефа, пояснив, що контрольний номер не є необхідним, якщо відомі подробиці переказу й подається чинна особова посвідка зі світлиною. Коли необхідну інформацію було подано, агент розшукав втрачений переказ, і родина отримала гроші.

„Агент „Вестерн Юніон“ був такий люб'язний! Він пояснив мені весь процес, завдяки якому мої рідні мають змогу отримувати гроші так легко і швидко“, – повідомила Ґеновефа. Після тієї першої спроби вона завжди надсилає гроші через „Вестерн Юніон“. Користуючись карткою постійного клієнта, вона тепер без зайвих турбот виконує перекази за допомогою українського агента за місцем свого проживання.

„Вестерн Юніон“

ДО 125-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

С. Петлюра: „Кров, пролита за волю, не засихає..“

23 травня Україна і українці всього світу відзначать 125-ту річницю з дня народження світоча української національної ідеї XX століття – Симона Петлюри, який на жертовник Батьківщини поклав свою голову, як і Євген Коновалець і тисячі Січових Стрільців, вояків УНР, УГА, УПА, дивізії „Галичина”.

Символом самопожертви за національну ідею стали десятки тисяч в'язнів Норильська, Воркути, Кенгіру. Українська національна ідея спрацьовувала, торуючи дорогу Незалежній Україні.

14 листопада 1918 року гетьман Павло Скоропадський опублікував грамоту про федерацію України з небільшовицькою Росією. Був призначений новий уряд, у якому переважали політики проросійської орієнтації. Це спричинилося до вибуху антигетьманського повстання і відновлення Української Народної Республіки.

У ніч з 13 на 14 листопада для керівництва збройною боротьбою з гетьманом була утворена Директорія УНР. Незадовго до засідання Українського Національного Союзу і обрання Директорії Симон Петлюра виїхав у Білу Церкву, де оголосив себе отаманом республіканських військ. 15 листопада у зверненні до населення України Директорія закликала до збройної боротьби з гетьманом, пообіцявши при цьому демократичні свободи, восьмигодинний робочий день, передання поміщицьких земель селянам. На її бік перейшла певна частина гетьманських військ, у тому числі добре дисциплінований і навчений полк Січових Стрільців, яким командував Євген Коновалець.

Під селом Мотовилівкою (за 40 км від Києва) 18 листопада гетьманські війська були вщент розбиті. Через три тижні становище гетьмана стало безнадійним, Скоропадський зрікся влади і втік до Німеччини. Рада міністрів передала владу Директорії. Очолив Директорію соціял-демократ В. Винниченко, як головнокомадувач повстанськими військами ввійшов до керівництва і С. Петлюра.

Симон Петлюра народився на день святого Симона – 23 травня 1879 року, а загинув 25 травня 1925 року.

С. Петлюра початку XX століття – публіцист, великий романтик революційного часу; зрілий муж і вмілий організатор. Програвши у військовому протистоянні більшовикам у 1921-26 рр., він не схибив, не зійшов із дороги державної самостійности, а продовжував усіма наявними засобами відстоювати інтереси української державности.

За завданням більшовицької влади, агент С. Шварцбард підступно вбив Головного отамана в Парижі. Було вміло зрежисовано й роздуто судовий процес, а сам вбивця перетворився на героя й людину, що помстилася за єврейські погроми в Україні. Насправді ж, як тільки українсько-більшовицький фронт стабілізувався, уряд вжив цілу низку заходів охорони населення, особливо євреїв, на території, що її контролювала Директорія.

Першим урядовим документом, спрямованим на захист єврейського населення від насильства, була прокламація 12 квітня 1919 року, в якій зазначалось: „Уряд не потерпить ніяких погромів, спрямованих проти єврейського населення України, і вживатиме всіх засобів для знешкодження цих мерзенних злодіїв”. Ініціятором і автором антипогромних наказів був саме Симон Петлюра.

З відстані нашого сьогодення ми все ясніше усвідомлюємо стійкість Симона Петлюри, його зусилля з розбудови головних інститутів самостійної держави, створення боєздатної армії, відродження ідеї національної незалежної держави.

Симон Петлюра

Стежка до могили Симона Петлюри не заростає в Парижі, а пам'ять про нього не згасає в серцях українців.

У своєму заповіті він писав: „Шлях звільнення кожної нації густо кропиться кров'ю. Кров'ю чужою і своєю. Ворожою і рідною... Кров ,пролита для цієї великої мети, не засихає...”

Едіта Познякова,
м. Петропавловськ-Камчатський, Росія

Київ провів...

(Закінчення зі стор. 5)

У 1986 році д-р Мейс очолює Комісію Конгресу і Президента США з вивчення Великого голоду в Україні, результатом чого був звіт Конгресові і три томи свідчень, котрі неспростовно доводили, що голод 33-го року був організованим геноцидом. Просовєтська „прогресивна“ професура сприйняла таку активну позицію як виклик і навіть закид їй у некомпетентності. Джеймс Мейс приймає православне хрещення від митрополита Мстислава і від 1993 року живе в Україні, а в 1994 році в Києві одружується з письменницею Наталею Дзюбенко.

У своїх наукових переконаннях він, як завжди, непохитний. Про його позицію можна судити з того, що інформацію він брав із найнадійніших, переважно англомовних джерел, про факти судив об'єктивно і безоглядно. Його публікації були бажаними на сторінках українських журналів і газет. Їх нараховується до 4 тисяч: переважно в журналі „Політична думка“, де він був заступником редактора, в „Сучасності“ і газеті „День“, де д-р Мейс видавав англомовну версію. До останку він працював професором Києво-Могилянської академії.

Жив скромно і не користувався тією популярністю, яку повинен би мати один із найкращих репрезентантів України на різних міжнародних форумах і конференціях.

Зате навряд чи хто з політологів може похвалитися, що дуже багато людей схиляються перед ним, як перед правдолюбом, і навіть цілують йому руки, як святому.

За правдиві свідчення перед світом про їхній замовчаний національний біль. Досить було подивитися на величезні аудиторії, що збиралися на виступ д-ра Мейса в університеті, і на овації, які йому влаштували ще до виступу, щоб переконатися: великі чесноти винагороджуються!

Коли „Союз українок“ придумав для Джеймса Мейса нагороду „Перший лицар України“, вона стала не менша за державну відзнаку...

Слава йому, Лицареві науки, що сходив із трибуни зі словами: „Слава Україні!“

І вічна пам'ять, вічний спокій його душі.

МІСТ MEEST
Кордони роз'єднують -
МІСТ поєднує!
Грошові перекази в Україну та по цілому світу за декілька хвилин
Тільки ми доставляємо гроші безпосередньо до рук адресата*
*існують певні обмеження
ПАЧКИ в Україну, Росію, країни СНД та по всій Східній Європі
Підбираємо пачки з дому • Щоденна висилка контейнерів
ДОСТАВА КВІТІВ, ПОДАРУНКІВ
ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ
КУР'ЄРСЬКА ДОСТАВА ЛИСТІВ ТА ДОКУМЕНТІВ,
WWW.MEEST.NET
РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ:
MEEST Corporation Inc.
97 Six Point Road
Toronto,ON M8Z 2X3
Tel. (416) 236-2032
1-800-361-7345
MEEST-AMERICA
609 Commerce Rd.
Linden NJ 07036
Tel. (908) 474-1100
1- 800-288-9949
MEEST KARPATY
2236 W. Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
Tel. (773) 489-9225
1- 800-527-7289
MEEST-CALIFORNIA
500 E.Harvard Str.
Glendale, CA 91205
Tel. (818) 547-4910
1- 800- 617-2545
MEEST-ALBERTA
10834-97 Street
Edmonton, AB T5H 3M3
Tel. (780) 424-1777
1-800-518-5558
дзвоніть безкоштовно 1-800-361-7345 www.meest.net

Квітень...

(Закінчення зі стор. 5)

після виборів-невиборів. Але можна також говорити, що події в Мукачеві розбудили політичну свідомість виборців. Народ активізується, цікавиться подіями, а для демократичних виборів це дуже важливий елемент. Надто, події в Мукачеві дали можливість таким публічним особам як заступник голови Верховної Ради Олександер Зінченко і омбудсмен Ніна Карпачова, стати вище своїх колишніх партійних друзів і звітувати про все з державницької плятформи.

Ратифікація договору про вступ України в Єдиний економічний простір (ЄЕП) породжує кошмар про нову Переяславську раду і новий Союз, себто про чергове ставання України на граблі. Але не зашкодить подивитися і на Співдружність Незалежних Держав (СНД) і на союз Білорусі з Росією. Досі вони нічим особливим не відзначились.

Правда, дивно виглядала швидка ратифікація у Верховній Раді такої міжнародної угоди, як ЄЕП. Рада ратифікувала її звичайною, не конституційною, більшістю (замість 300 голосів – тільки 266). Так вирішив голова Верховної Ради Володимир Литвин. Він за всяку ціну хотів дотриматись обіцянки росіянам, про те, що законодавчі органи обидвох країн ратифікують пакет угод „синхронно", що й сталося. Але щодо конституційности того ходу ще мають чимало застережень конституційні експерти. Зрештою – серіозні країни не роблять історичних кроків задля „синхронности". До речі, в ході ратифікації ЄЕП знову виринула на поверхню совість, або „непартійність" Леоніда Кравчука. Перший президент є в керівництві партії Віктора Медведчука – Соціял-демократичної об'єднаної і формально все ще є головою соціял-демократичної фракції в Раді, хоч „де факто" провідником останнім часом став молодий і досить зарозумілий Нестор Шуфрич. Леонід Кравчук був єдиним членом фракції, який не голосував „за" ЄЕП і одержав визнання „за мужність" в газеті „Дзеркало тижня".

Щодо ратифікації ЄЕП мені сподобався погляд Олександра Волкова. Так, його оскаржують в прерізних неетичних затіях, але Волков є тонкий політичний спостерігач, який з перших років незалежної України крутиться на верхах державної машини, а з 1998 року є депутатом Верховної Ради. (О. Волков, до речі, передбачив, що конституційна реформа не пройде і сам за неї не голосував 8 квітня, хоч формально він був у тій провладній „більшості", яка мала затвердити реформу.) Про ратифікацію ЄЕП О. Волков висловився так: „Я думаю, що навряд чи з того щось вийде. Угоду про ЄЕП Україна підписала з одним застереженням – ми згодні з усім, що не суперечить українській Конституції. Ну, проголосували – то проголосували. Це певний дружній політичний крок відносно Росії, політичний демарш відносно Европи. Захотіли – проголосували. То й Бог з ним! Проголосували і забули!". (Газета „День" від 28 квітня).

В угоді про Озівське море і Керченську протоку Україна не дістала всього того, чого хотіла. Але це можна також сказати про стремління Росії. Україна хотіла точну лінію кордону по воді, вдовж своєї території, і навіть була згідна віддати середину моря в міжнародне користування. Росія наполягала на спільній власности цілого моря, як внутрішніх вод обидвох країн, де кораблі інших країн можуть прибувати тільки за дозволом власників. Остаточно Росія погодилась на лінію кордону по поверхні моря між Росією й Україною, що точно визначить надра України і надра Росії на дні моря, а Україна погодилась на визнання Озівського моря як внутрішніх вод обидвох країн. Українські дипломати витратили багато днів і ночей на озівські переговори. Дещо вибороли, а дещо ні. Але в переговорах це завжди так.

Прем'єр-міністер Янукович був „єдиним" кандидатом на президента від „більшости" тільки декілька днів. Сама „більшість" почала передумувати, відколюватись і говорити про своїх кандидатів і про те, що такі речі мають висувати партійні з'їзди, а не нарада за закритими дверима у Президента. Звучить правильно!

Але що б не говорили окремі „ми тоже" політичні провідники, за пів року до виборів чергового президента, в Україні є два серіозні кандидати, і Віктор Янукович – один з них. А другий, – як вже два роки поспіль, – Віктор Ющенко. До кінця жовтня вони мають переконати українського виборця, хто з них кращий. А український виборець не тупий: він довів це у загальних виборах 1998 року, 1999-го і зокрема 2002-го.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", квітень 2004 р.

100 дол.	Бігун Ярослав	Вашінгтон ДС
	Клебович Володимир	Ню Бритен, Кон.
	Куляс Юліян	Парк Ридж, Іл.
85	Шершень Віра	Арлінгтон, Ва.
50	Іванонки Олена і Зенон	Вестал, Н.Й.
	Лебедович Ігор	Чикаго, Іл.
	Витанович Юрій	Ґлен Елин, Іл.
35	Білоуси Лідія і Орест	Оспрей, Фла.
	Губана Надія	Вайтстоун, Н.Й.
	Качарай Анна	Ню Йорк, Н.Й.
	Кебало Уляна	Лос Аламос, Н.М.
	Плещени Неля і Павло	Маямі Шорс, Фла.
	Попадюк Петро	Мінеаполіс, Мін.
	Семущак Юлія	Елмвуд Парк, Іл.
	Сосяк Василь	Форест Гілс, Н.Й.
	Варварів Василь	Сан Анселмо, Каліф.
	Петришин Володимир	Кренфорд, Н.Дж.
35.61	Качмар Христина	Медія, Па.
30	Гладун Мирослав	Елмгерст, Н.Й.
	Масляк Мар'ян	Лейквуд, Кол.
	Саварин Петро	Едмонтон, Алб. Канада
	Кусів Ольга	Голивуд, Фла.
25	Баніт Віра	Ст. Леонард, Кве. Канада
	Храплива Христина	Матаван, Н. Дж.
	Когут Микола	Філядельфія, Па.
	Криштальський М.	Місісаґа, Онт. Канада
	Одежинський Богдан	Філядельфія, Па.
	Шебунчак Богдан	Розленд, Н.Дж.
20	Якубовичі С. і Г.	Брик, Н. Дж.
	Масник Юлія	Ветерсфілд, Кон.
	Шехович Надія	Ню Йорк, Н.Й.
	Слободян Данило	Кергонксон, Н.Й.
	Леус Іван	Ройон, Кве. Канада
15	Бабухівський Петро	Лоренсвил, Джа.
	Білоус-Кратко Роза	Юніон, Н.Дж.
	Депутат Юрій	Діпю, Н.Й.
	Филипович Роман	Савт Голанд, Іл.
	Ярош Марта	Кінелон, Н. Дж.
	Крижанівська Марія	Рочестер, Н.Й.
	Кулинич Євген	Вілас, Н. Дж.
	Левицька Марта	Герінґтон Парк, Н.Дж.
	Лоїк Володимир	Салт Лейк Сиґі, Юта
	Маєр Богданна	Монреаль, Кве. Канада
	Очеретко Я.	Ню Йорк, Н.Й.
	Подпірка Роксоляна	Вайтстоун, Н.Й.
	Пилипчак Іванна	Норт Берген, Н.Дж.
	Стеткевич Олександер	Таунтон, Мас.
	Турченюк Богдан	Елкінс Парк, Па.
	Вальчук Юрій	Анендейл, Н. Дж.
	Винницький Богдан	Етобіко, Онт. Канада
	Чубенко Микола	Роял Овк, Миш.
	Когут Степан	Ворен, Миш.
14	Скальчук Степан	Т. Калидон, Онт. Канада
10	Березовський Степан	Франклін Парк, Іл.
	Бровінс Володимир	Ен Арбор, Миш.
	Билень Ярослав	Чикаго, Іл.
	Чорнописький Е.	Рочестер, Н.Й.
	о. Демчук Богдан	Саскатун, Саск. Канада
	Долгий Сергій	Парма, Огайо
	Дурбак Тетяна	Ювінґ, Н.Дж.
	Дзюби Христина і Петро	Рочестер, Н.Й.
	Держко Евстахій	Лортон, Ва.
	Домбчевська Люба	Рочестер Н.Й.
	Ференцевич Роман	Александрія, Ва.
10 дол.	Гаргай Богдан	Говел, Н. Дж.
	Гошко Володимир	Пискатавей, Н.Дж.
	Кривка Микола	Литл Фолс, Н.Й.
	Лагода Іванна	Парк Ридж, Іл.
	Макар Ольга	Стерлінг Гайтс, Миш.
	Місія України	Торонто, Онт. Канада
	Палій Іван	Йонкерс, Н.Й.
	Ставничі І. і М.	Силвер Спрінґ, Мд.
	Воронич Олександер	Парма, Огайо
	Федуняк Василь	Голісвуд, Н.Й.
	Ґавдяк Ігор	Коламбія, Мд.
	Гафткович Надія	Ветерсфілд, Кон.
	Якуб'як Ольга	Чикаго, Іл.
	Яремко Дмитро	Бафало, Н.Й.
	Каркоць Петро	Коламбія Гайтс, Мін.
	Кісь Микола	Сан Бруно, Каліф.
	Клунь Ярослав	Стоні Крік, Онт. Канада
	Когут Степан	Ворен, Миш.
	Корженьовський Богдан	Філядельфія, Па.
	Ковалюк Маркіян	Ґлавчестер, Онт. Канада
	Кравчук Евстахій	Норт Порт, Фла.
	Кривонос Володимир	Кліфтон, Н.Дж.
	Криворучко Анатолій	Отава, Онт. Канада
	Куропась Мирон	Декалб, Іл.
	Кусів Ольга	Голивуд, Фла.
	Кузич Неоніля	Чикаго, Іл.
	Лутчак Теодор	Елґін, Іл.
	Лутаревич Анатолій	Фт. Маєрс, Фла.
	Марущак Василь	Кліфтон, Н.Дж.
	Нагірна Ольга	Ізлінгтон, Онт. Канада
	Макарушка-Колодій О.	Мейплвуд, Н.Дж.
	Онуферко Маркіян	Дженкінтавн, Па.
	Палайда Дмитро	Парма, Огайо
	Петрик Анна	Шервуд Парк, Алб. Канада
	Пігуляки Тереса і Роман	Норт Роялтон, Огайо
	Пільгуй Дмитро	Філядельфія, Па.
	Піжицький Петро	Ст. Кетеринс, Онт. Канада
	Раковська Олександра	Вайдінґ Рівер, Н.Й.
	Сахарук Ева	Венгам, Мас.
	Сайкевич Неоніля	Бафало, Н. Й.
	Середа Наталка	Тімоніум, Мд.
	Шморгун Інга	В. Френдшип, Мд.
	Соболь С.	Овк Брук, Іл.
	Сосяк Володимир	Колонія, Н.Дж.
	Стецiв Богдан	Спрінґ Гіл, Фла.
	Стельмах Теодор	Лос Анджелес, Каліф.
	Волощук Петро	Дорчестер, Мас.
	Ясінська Татяна	Силвер Спрінґ, Мд.
5	Бутрий Іван	Ворен, Миш.
	Хойнацька Н.	Овк Форест, Іл.
	Галановський Мирон	Апопка, Фла.
	Клек Андрій	Фервю Парк, Огайо
	Мандибур Валентина	Ґротон, Кон.
	Мазепа Ілярій	Пунта Горда, Фла.
	Одежинська Марія	Кольорадо Спрінґс, Кольо.
	Павлюк Іван	Калгарі, Алб. Канада
	Рад Люба	Балтимор Мд.
	Ренер Емілія	Кергонксон, Н.Й.
	Рішак Ярослав	Голанд, Па.
	Романцьо Василь	Вудгейвен, Н.Й.
5 дол.	Тромса-Турчак Ірина	Тромбул, Кон.
	Тимчишин Мар'ян	Лавдонвіл, Н.Й.
	Жеребецький Богдан	Марлтон, Н.Дж.
	Бараник Роман	Ворен, Миш.
	Беж Іван	Янгставн, Аріз.
	Біскуп Ірина	Вілмінгтон, Дел.
	Бойчук Калина	Есекс Фелз, Н.Дж.
	Бойко Володимир	Ґлендейл, Каліф.
	Бутрий Іван	Ворен, Миш.
	Биковський Николай	Манлин, Н.Й.
	Бистрицька Олександра	Самерсет, Н.Дж.
	Харків Олександер	Філядельфія, Па.
	Хомяк Роберт Іван	Ню Гейвен, Кон.
	Константин Тамара	Ворен, Миш.
	Дячук Зенко	Бунтон, Н. Дж.
	Федорко Любомира	Редфорд, Миш.
	Филипович Нестор	Чикаго, Іл.
	Ганнпсяк Йосиф	Бафало, Н.Й.
	Глуховецький Т.	Норт Роялтон, Огайо
	Гнатів Володимир	Ютика, Н.Й.
	Грегорчак Т.	Гонолюлю, Гаваї
	Яхницький Д.	Вініпеґ, Ман. Канада
	Якима Володимир	Парма, Огайо
	Яросевич Оксана	Авентура, Фла.
	Джонсон Ольга	Фармінгтон, Кон.
	Кмйотик Микола	Парма, Огайо
	Котиси Ліліяна і Богдан	Кендал Парк, Н. Дж.
	Курас Андрій	Мейс Лендинг, Н.Дж.
	Квасовська Ірина	Таберг, Н.Й.
	Левицький Адріян	Гантінґдон Валей, Па.
	Лилак Микола	Рочестер, Н.Й.
	Лисобей Христина	Чері Гіл, Н. Дж.
	Литвин Онуфрій	Кергонксон, Н.Й.
	Мельникович Михайло	Асторія, Н.Й.
	Міхаляк Ольга	Волнот Крік, Каліф.
	Міхняк Богдан	Клівленд, Огайо
	Олійник Анна	Філядельфія, Па.
	Перейма Ореста	Бафало, Н.Й.
	Петришин Олекса	Тандер Бей, Онт. Канада
	Підперигора Елвіра	Елкінс Парк, Па.
	Рудник Авґустин	Монровія, Каліф.
	Савка Лариса	Дес Плейнс, Іл.
	Сербин Ольга	Монреал, Кве. Канада
	Шевчук Павло	Латам, Н.Й.
	Сітко Віліям	Вест Ст. Пол, Мін.
	Слук Микола	Словн, Н.Й.
	Струць Роман	Калгарі, Алб. Канада
	Ступар Теодор	Ла Порте, Інд.
	Сигіда М.	Іст Гановер. Н. Дж.
	Тарнавська Олександра	Торонто, Онт. Канада
	Телюк Наталія	Стемфорд, Кон.
	Треснъовський Роман	Ен Арбор, Миш.
	Досліди Українських Студій	Індіяна, Па.
	Ватраль Микола	Вестон, Онт. Канада
	Війтович Юрій	Чикаго, Іл.
	Волошин Михайло	Парма, Огайо
	Винники Віра і Остап	Йонкерс, Н.Й.
	Зачко Софія	Норт Гейвен, Кон.
	Разом	**2,514.61 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Тема виставки – утвердження краси України

Виставка картин українських мистців з приватної збірки Галини і Олексія Воскобійників відкрилася 17 квітня і триватиме до 31 травня у студентському театрі „Пен-Стейт університету", Пенсильванія. Родина Воскобійників у Пенсильванському університеті користується особливою пошаною, вони є меценатами цього вищого навчального закладу зі світовим ім'ям. Їхні імена викарбувані золотими літерами на стінах університету.

Виставку вступним словом відкрила Галина Воскобійник – власниця приватної колекції картин – однієї з найбільших українських колекцій у світі: вона нараховує понад 500 полотен українських малярів усіх періодів. На виставці бачимо картини з іменами українців світової слави – Олександра Архипенка, Якова Гніздовського, Віктора Зарецького. Виставлено твори Олександра Івахненка, Валентини Бистрякової, Єви Біс, Олекси Грищенка, Івана Малинки, Рема Багаутдіна, Миколи Кумановського та ін. Тут бачимо вишукані полотна родини Звягінцевих – Ростислава і Олени, „Золотий вік" Леоніда Бернарда, твори Світлани Новгородської-Кучеренко, народженої в Таджикистані, які свідчать про її огняну любов до сонячної України.

Жоден із запрошених на виставці не пройшов мимо творів, вирізьблених на дереві художником-різьбярем Сергієм Карпенком з Поділля. Його ювелірні твори – це своєрідні сторінки нашої фолкльористики, етнографії та й, врешті, української історії. Особливий успіх на виставці мала картина Роксани Найдан „Поле і небо". Її небесно-земна авра притягувала до себе своєюневидимою енергією і милувала око яскравою гамою національних кольорів. Художник Юрій Кучеренко представлений портретами історичних постатей Петра Конашевича-Сагайдачного та Богдана Хмельницького, невмирущого козака Мамая. Безсмертна картина Іллі Репіна „Запорожці пишуть листа турецькому султану", представлена копією, внесла позитивний відтінок, як промовиста розповідь про веселий характер українців, які своїм духом і сміхом утверджують невмирущість нашого народу. Підтвердженням цьому на виставці був веселий виступ американського актора, смішного і дотепного оповідача, ззовні типового українського козака Івана Берноскі.

До золотострунного акорду свята без перебільшення треба віднести заключне „слово в музиці" скрипаля Василя Попадюка, який на запрошення Галини Воскобійник приїхав з Торонто. Уродженець Львова своїм талантом, красою виконання, витонченою майстерністю наочно підтвердив, яких талановитих й славних дітей має Україна.

Свято закінчувалося концертом онуки Олексія і Галини Воскобійників – Лариси, яка надхненно виконала твори Шопена, Баха, Бетговена. А на завершення тринадцятирічний Юрчик Воскобійник продемонстрував свій власний документальний кінофільм про долю українців в епоху тоталітарного режиму.

Олег Чорногуз

Друге народження...

(Закінчення зі стор. 14)

їнських пісень на плитах від 1920–50 р., фотографії визначних осіб нашої громади, використані в журналі „Овид", фотографії та документи родини мистців Кричевських, фотографії з життя української громади міста Дітройту зі спадку Анастазії Волкер і записи бандуриста Зеновія Штокалки.

Це – поверховий перелік, який накреслює різноманітність і, частинно, тематичний обсяг архіву. Архівом користуються дослідники соціології, історики мистецтва та театру, редактори журналів, як тутешніх, так і з України. Директор УМ Марія Шуст і Христина Певна підготували виставку з нагоди 70-ої річниці Голодомору, що відбулася в ООН, до великої міри на підставі каталогу, підготовленого Гарвардським університетом до виставки Голодомору в 1983 році. До виставки також використані матеріяли про Голод 1930–33 рр. з колекції Вадима Павловського та Миколи Панченка, які зберігаються в архіві УМ, та з архіву Союзу Українок Америки.

До будови УМ активно включився комітет „IT" – „Integrated Technology", який згуртувався при УМ під проводом Гані Кріль, щоб своїм професійним досвідом у комп'ютерній технології допомогти працівникам та будівельному комітетові передбачити потреби УМ в майбутньому щодо комп'ютерної системи в новому будинку. Цей проєкт потягнув за собою поважні додаткові кошти, на які УМ не мав покриття. Члени комітету зустрілися, відвідали новий будинок музею, нараджувалися з архітектом Юрієм Савицьким, з головою, адміністрацією і працівниками УМ. В результаті музей користуватиметься ефективною електронічною системою, яка передбачає майбутні потреби комунікації.

Управа та адміністрація УМ вдячні за цінні поради Гані Кріль, Миколі Дармохвалові, Зоряні Гафткович, Маркові Мартюкові, Любодарові Олесницькому, Максимові Пизюрові, Мирославові Різникові та Адріянові Зайцеві, особливо ж Любодарові Олесницькому та Андру Дінелеві за їхні щедрі датки на згадану систему, що у великій мірі покрили кошти прокладання потрібних проводів.

Катря Червоняк

Квітнева казка завітала в Посольство України

ВАШІНҐТОН. – Уявляєте собі разом понад 50 принцес в коронах та елеґантних сукнях? Саме так було у Вашінґтоні, під час 92-го щорічного Фестивалю краси, молодости і весни. Красуні переїздили з одного посольства до іншого, до Білого Дому на побачення з Президентом та його дружиною, на зустрічі з конґресменами, політичними діячами. Відвідали вони школи, музеї, центр ім. Кенеді, мандрували на кораблі річкою Потомак, танцювали на балі в честь їхньої візити. Дарували красу і молодість як соняшні промінці багатьом людям навколо.

Зустріч в Посольстві України запам'яталася принцесам надовго. „Ніде, ні в якому іншому місці не було нічого подібного! – сказала гостя-принцеса з Огайо. – Все було так несподівано: музичні вітання, фолкльорне видовище, пісні, клясична музика. Ми фотографувалися в історичній кімнаті Джорджа Вашінґтона, куштували українські страви". Принцеси радо включились в ... хоровід „Подоляночка" (сольо Н. Степаненко), що символізує початок нового життя, юність, вибір. Стара обрядова пісня, записана Клементієм Квіткою, розповіла про важливі слов'янські символи – коло, квіти, віти, дерево, магічне число „сім" та інше. Вона дуже добре збіглася з ідеєю Фестивалю – ідеєю весни, краси та миру.

А після цього дійства, що було чистою імпровізацією, звучала відома весільна пісня „На вулиці скрипка грає" у виконанні Наталії Степаненко та її доньки Юлії Шаповаленко. В їх виконанні також прозвучав концерт для скрипки О. Рідінга.

Твори Ф. Шопена та О. Скрябіна прозвучали у виконанні випускника Київської консерваторії та Джуліярдської школи Павла Стеценка. Зараз він працює музичним директором пресвітеріянської церкви в Александрії, Вірджінія. Яскравим був його виступ і з саксофоністом Дейлом Андервудом, що мав нагоду двічі побувати в Києві з сольовими концертами, та як член журі „Selmer-Paris in Ukraine".

„Красуні за останні вісім років вперше завітали до Посольства України, – розповіла Наталія Голуб, другий секретар посольства з питань культури, освіти, науки і охорони здоров'я. – Ми раді, що в цій міжнародній акції миру брала участь і наша українська красуня Олена Корсунська. Їй 18 років, вона студентка „Northern Virginia Community College", донька Сергія Корсунського, радника-посланника, заступника посла України".

В цей день у Посольстві України були присутні високі гості з Білого Дому – Урберта А. Свалов, управителька у справах подорожей Президента Ді Шаленбергер, голова фестивального комітету, Ірина Резнік – дружина посла України, директор адміністрації у справах мистецтва і культури Керил Третин Фішер.

Наталія Степаненко-Реймонд

Дружина Посла України Ірина Резнік (зліва) з Юлією Шаповаленко

Зліва: Наталя Степаненко, „Міс Японія", Юлія Шаповаленко, „Міс Огайо"

„Міс Україна" серед учасників зустрічі

Карпатський відгомін на фільм про гетьмана Мазепу

З чого починається в українця Мазепа? У мене він почався з трилогії Богдана Лепкого: „Мотря", „Батурин", „Полтава". Ці твори були заборонені в СССР.

Пригадую, як на зборах інтеліґенції Запоріжжя секретар обкому КПСС з ідеології розпікав одного з вчителів Мелітополя за те, що той рекомендував учням книжку одного з українських письменників, в якій був такий фраґмент: син питає батька, хто такий Мазепа? А батько відповідає: „Мазепа – це я, це ти, синку! Коли б усі українці були мазепами, то Україна була б вільною, великою від моря до моря".

На думку Богдана Ступки, „Мазепу" зрозуміють через 20 років, а на думку кінорежисера, аж через 50 (!).

Трилогія Б. Лепкого залишила тоді глибокий слід у моєму серці і душі, тому я через багато десятків років з великим ентузіязмом і надією зустрів повідомлення, що на кіностудії ім. Довженка Юрій Іллєнко „творить" фільм про одного з найвидатніших українців України. Я сподівався, що саме згадана трилогія Богдана Лепкого стане основою для сценарію фільму. Надії підсилювалися повідомленням, що Іллєнко копався навіть в архівах Швеції, Москви і Польщі.

Але поруч з надіями, згодом, з'явилися критичні чутки про іллєнківське творіння. Чутки чутками, а тут раптом авторитетне повідомлення про неуспіх стрічки на 52-му Міжнародному Берлінському кінофестивалі. Під час демонстрування фільму залю покинули журналісти, акредитовані на фестивалі.

А ми продовжували захищати „заочно" фільм, пояснювати, що, можливо, фільм специфічний, український, і німота його не зрозуміла. А захищати було перед ким. Адже наше селище було колись районним центром з усіма атрибутами окупаційної влади – від КҐБ до РК КПСС, та ще величезного загону „стребків", під командуванням, звичайно, „старшого брата" – капітана Зирянова. Дехто з представників цих „атрибутів", так званих „вчорашніх", залишився у селищі і вони продовжують „шушукати", згадуючи щасливе минуле і обпльовуючи „нєзалєжную".

Але, нарешті, кінофільм з'явився на українських екранах, та ще під назвою „Молитва за гетьмана Мазепу". Це нас, християн, ще більше підняло на дусі. Рівночасно майже усі газети України дали об'ємні рецензії, більшість з яких критично відгукнулася на творіння Юрія Іллєнка і Богдана Ступки. Інтриґа росла. І ми вирішили своїми власними очима подивитися на „Молитву", тому подалися до Львова.

От ми біля каси кінотеатру „Україна", який зараз називається Галицьким центром кіномистецтв, що у самісінькому центрі міста. Придбавши квитки по 5 гривень, ми пройшли у фойє, яке виявилося порожнім, але адміністратор заспокоїла нас, що каса продала аж сім квитків, тому сеанс все ж таки відбудеться. З'явилася і група з п'яти молодих глядачів. Ми зайняли свої престижні місця. Згасло світло і почалася широкоекранна демонстрація „Мазепи".

Спочатку ми думали, що це своєрідна увертюра до фільму. Але через деякий час стук крісел за нашими спинами вирвав нас з тих роздумів. Залю покинули наші співвітчизники, і нас у кінозалі залишилося тільки двоє. Не тому, що до електрички на Стрий залишалося ще багато часу, а тому, що до зустрічі з „Мазепою" ми ґрунтовно готувалися. Ми перечитали ще раз відповідні розділи історії України з Грушевського, Голубця, Крип'якевича, Дорошенка і Субтельного. Ми твердо вирішили зформувати власну, повну (!) думку про кінострічку.

І що ж ми побачили на екрані? Величезне багатство барв, одягу, картин, скульптур українського бароко, батальних сцен, красу напівоголеного і цілком голого жіночого тіла, яке часто доводить себе на екрані до екстазу. Дуже часто режисер наводить на екран туман, не сюжетний, не історичний, а справжній наш ранній карпатський, атмосферний. І цей туман, і неодноразово гальопуючу голу жінку на білому коні теж не змогли ми зрозуміти, хоч ми старі, але не дурні, навіть, на думку наших бойків, досить письменні. Крім обмеженого, мовчазного Карла XII і абсолютно мерзенного Петра І, з'явився на екрані і сам Іллєнко в імпозантній формі командуючого фронтом „красної армії", який за наказом генералісимуса Сталіна довершує руйнування могили гетьмана.

А заключна сцена кінофільму, яку ми, „моралісти", сприйняли як оргію дружини Іллєнка Людмили Єфименко, яка зображує Мотрю, і Богдана Ступки, який виконує роль Мазепи, викликала у нас огиду.

Не допомогли нам ні Грушевський, ні Голубець, ні Крип'якевич, ні Дорошенко, ні Субтельний, ні трилогія Богдана Лепкого. Ми майже нічого, крім окремих сцен, не зрозуміли. Чим хотів збагатити нас в історичному чи інтелектуальному пляні Іллєнко плюс Ступка, відповісти важко.

Мабуть, не тільки нас, але й ту молоду п'ятірку, яка, гримнувши кріслами, покинула кінотеатр, не дочекавшись навіть половини сеансу. Я вдивлявся в обличчя цієї молодої п'ятірки ще у фойє кінотеатру, тому абсолютно впевнений, що це були не аматори американо-голівудського фаршу, яким свідомо годує нас з телеекранів можновладне оточення нашого ґаранта. Вони (п'ятірка), мабуть, хотіли найменшою ціною ознайомитися з цією легендарною постаттю української історії, для якої Віктор Ющенко знайшов навіть місце на вагомих банкнотах Національного банку України. Він же по своїй доброті і патріотизму довірився дуетові Іллєнко-Ступка і виділив за цільовим використанням з худого бюджету України 13 мільйонів гривень на „Мазепу".

А цю величезну суму грошей можна було, нарешті, використати для фільмів, як українське козацтво громить москалів: Трубецького під Конотопом, армію Шереметьєва під Чудновом, або про наших видатних композиторів Веделя чи Бортнянського, або поетів Василя Стуса чи Олексу Тихого.

Ось такий наш відгомін Довбуша, січовиків Коновальця і упівців Шухевича та пошани до великоукраїнців: Хмельницького, Мазепи, Петлюри. А що вельмишановне панство Києва чи Львова? Виявилося, що і це панство неоднорідне. Журналісти, в основному, лають „Молитву", але, крім журналістської „плебейської" братії, є ще патриції з мистецьких сальонів, для яких абсолютно не має значення сюжет фільму, а тим паче думка мас. Адже вони твердять, що це фільмове мистецтво не для масового глядача, і навіть не для „середнього", а для прийдешніх поколінь. На думку Богдана Ступки, їх „Мазепу" зрозуміють через 20 років, а на думку кінорежисера, аж через 50 (!). Як бачите, Ступка і Іллєнко не тільки митці, але і геніяльні футурологи, які чітко знають мистецькі смаки публіки прийдешніх поколінь.

У дискусіях нас, „середніх", також роздвоєння. Ми, реалісти, критикуємо, а художники намагаються примазатися до футурологів Іллєнка і Ступки і заговорити нас величезною цінністю декорацій, костюмів і т. д., так, як би ми були не у кінотеатрі, а в музеї. Вони залишають абсолютно „за кадром" і сюжет, і історію, і етику, і нас, глядачів. Звичайно, ми, на їх думку, сіра маса, яка нічого не розуміє у високому мистецтві, яка навіть не здатна відрізнити мистецтва від порно і еротики. Але і ми не ликом шиті, тому, нарешті, наші крицеві арґументи перемогли, і мистецькі патриції з болем серця назвали творіння Іллєнка мистецьким „випєндруванням".

Можете собі уявити, як мені, українському патріотові, українському націоналістові важко критикувати Мазепу. Так, так, не Іллєнка, не Ступку, а саме Івана Мазепу, оспіваного найвидатнішими поетами, письменниками, композиторами і художниками і так зганьбленого на кіноекрані.

На сторінках місцевої „Бойківської думки" я давав рецензію на кіноепопею про головного командира УПА генерал-хорунжого Тараса Чупринку „Нескорений". Я звернувся до меценатів Сколівщини з проханням профінансувати показ цієї героїчної кіноепопеї у нашому місті. Вони послухали мене, і наші краяни, наші ветерани ОУН-УПА, а головне, наша шкільна молодь, мали можливість побачити героїзм упівців, їх командира на канві історії.

Зараз я звертаюсь до кінопрокатників нашого міста не показувати цей іллєнківський опус. Але коли хтось побажає переконатися у правдивості моєї рецензії, спішіть до Львова, тому що провал „Молитви" неминучий. Або почекайте 50 років, коли доростете до розуміння іллєнківського творіння. Будьте терпеливими!

Юрій Микольський,
колишній вояк українських загонів самооборони, засновник музею пам'яток визвольної боротьби
с. Славсько, Львівська обл.

Діяна Куровицька – перша у гімнастиці

Діяна Куровицька

НЮ-ЙОРК. – 12-літня Діяна Куровицька здобула перше місце в змаганнях зі стрибків через перешкоду і другі місця на паралельних брусках різного рівня і гімнастичній колоді на чемпіонаті штату Ню-Йорк, після чого 8-9 травня виступала у Бостоні в обласних змаганнях, як членка групи гімнастів штату Ню-Йорк.

Молоденька змагунка почала займатися гімнастикою за бажанням мами у 5-річному віці.

Маючи сім років життя, отримала запрошення вступити до групи дітей, що мали можливості успіхів у гімнастиці, а у вісім років стала членом команди й дістала можливість змагатися з іншими. І тут вона знову була першункою.

У віці 11 років Діяна стала поважною змагункою у гімнастиці. В останньому році вона, завдяки своїм учителям в цій ділянці, закінчувала перемогою кожні змагання, в яких брала участь, або була у першій сімці. Це дало можливість взяти участь у змаганнях з гімнастики штату Ню-Йорк, що відбулися в Ютиці, після чого її включено до групи стейтових гімнастів, що тепер змагаються на обласному рівні.

Діяна проводить 26 годин щотижнево на вправах з гімнастики, але одночасно вона належить до передової групи учнів у своїй школі, є членкою Пласту та виконує завдання модельки для шкіл гімнастики „Сатон" і „Челсі Пірс". Вона є членом УНСоюзу, як її батьки та діди, що належать до відомої в українській громаді родини Куровицьких.

О. К.

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Іван Лисенко. „Українські співаки у спогадах сучасників". До книги увійшли спогади сучасників про 120 українських оперних та концертно-камерних співаків XVIII – XX ст. Серед численних авторів – відомі композитори, диригенти, режисери, співаки, письменники, а часом і просто шанувальники вокального мистецтва. Видання розраховане на вокалістів, музикознавців, викладачів та студентів, а також на широке коло читачів, шанувальників співу. Видавництво М.П. Коця, Київ–Львів–Ню-Йорк, 2003 рік.

В. Козирський, В. Шендеровський. „Українсько-англійсько-німецько-російський словник фізичної лексики". Словник містить майже 30,000 лексем з усіх розділів сучасної фізики і дотичних галузей знань. Він призначений для науковців, аспірантів, студентів, перекладачів з природничих і технічних дисциплін, інженерів, школярів старших і середніх кляс та широких кіл читачів, небайдужих до українського назовництва. Видавництво „Рада", Київ, 1996 рік.

Р. Володимир. „Палкі серця" вибрані твори. До книжки увійшли збірки: „До країни провесни", „Палкі серця",Вітчизняні поеми", Сучасне". Видання автора, Ню-Йорк – Лондон, 1964 рік.

Редакційна колегія. Літературна мозаїка. Орган дружньої ланки прихильників ідейної літератури, ч. 26. Вікторія, Кензас, 2003 рік. Ч. 27. 2004 рік.

Володимир Субота. „Некондиційний Гоша" – гумор і сатира.До книжки ввійшли гумористичні оповідання про сучасність. Видавництво „Реґіон-інформ", Харків, 2004 рік.

Ганна Черінь. „Святі корови" – гуморески й оповідання з минулого, сучасного й майбутнього життя українців Вітчизни й діяспори. Видавництво „Юніверс", Київ, 2004 рік.

Товариство українських інженерів Америки. „Короткий нарис історії відділу ТУІА у Філядельфії 1929-1999. Філядельфія, 1999 рік.

Абрам Кацнельсон. „Здалека і зблизька". Книжка містить розділи: „Щоденникові записи про поезію", „Про те, що запам'яталося", „Сучасники про поета", „Листи здалека і зблизька", „Вірші – присвяти", „Останні акорди", „Слова прощання". Видавництво „LK Gra-phics Media", Лос-Анджелес, 2004 рік.

Літопис УПА. „Тактичний відтинок УПА 27-ий „Бастіон": Любачівщина, Томашівщина, Ярославщина". Том 40. Документи і матеріяли. Київ - Торонто, 2004 р.

Американсько-українська медична фундація, Українське лікарське товариство Північної Америки. „Ілюстрований медичний словник Дорланда". Українське двотомне видання 29-го американського видання появилося завдяки щедрому фінансуванню Григорія Малиновського. Видавничий дім „Наутілус", Львів, 2003 рік.

НТШ у Львові, Українське лікарське товариство у Львові, НТША, осередок в Чикаґо. „Лікарський збірник" заснований Євгеном Озаркевичем у 1898 році. Нова серія, том XII до 80-річчя від дня народження Павла Пундія. Львів – Чикаго, 2003 рік.

Літопис УПА. „Кирило Осьмак – президент УГВР" документи і матеріяли. Том 41. Тороно – Львів 2004 рік.

КРАЙОВА УПРАВА СУМ в АМЕРИЦІ

**зі смутком повідомляє все своє членство та українську громаду,
що у п'ятницю, 23-го квітня 2004 р. після важкої недуги відійшов у вічність
один із основоположників СУМ в Америці та член Крайової Управи СУМ від 1949 р.**

СЛ. П.

Друг ІВАН КОБАСА

Покійний був членом Організаційного Бюро СУМ, членом Крайової Управи впродовж 55 років, виконуючи напротязі десятиліть референтуру Юнацтва СУМ. За довголітню та віддану працю відзначений Світовим Конгресом СУМ 4-им ступенем Виховника. Як провідний член ОУН ціле своє життя віддав вихованні сумівської молоді в любові до Бога і Батьківщини.

Спілка Української Молоді в Америці висловлює глибокі співчуття Шановній Дружині та Родині Покійного, а Його пам'ять назавжди залишиться між нами.

Тлінні останки Покійного спочили на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

(За згодою Родини, як нев'янучий вінок в пам'ять друга Івана Кобаси, можна складати пожертви на Оселю СУМ в Елленвіл, Н.Й. – UAYA, Inc. – Camp Fund, 8853 Route 209, Ellenville, NY 12428)

**Прощальне слово після Панахиди за сл. п. друга Івана Кобаси, 26-го квітня 2004 р. виголосив
голова Крайової Управи СУМ в Америці, друг БОГДАН ГАРГАЙ:**

Всечесніший Отче, горем прибита пані Лідіє, дорогий друже Аскольде з дружиною Оксаною, дорога подруго Дзвінко із Мужем Томом і дітьми, дорога Родино, дорогі Подруги і Друзі сумівці!

У великому смутку зібрались ми сьогодні, щоб навіки попрощатись із дорогим нам другом Іваном. Кожне прощання оповите болем, а зокрема для Родини, приятелів та друзів. Воно особливо траурне та відчутне для Спілки Української Молоді, для якої Він віддав левину частину свого життя. Сьогоднішнє прощання особливе і тим, бо відпроваджуємо в дорогу Вічности одного із основоположників Спілки Української Молоді в Америці, та найдовшого за роки члена у Крайовій Управі СУМ, друга Івана Кобасу.

Із першого звена – членів Організаційного Бюро СУМ (яке начислювало десять членів), друг Іван 9-ий з черги, який відійшов від нас у вічність. Це він із своїми друзями будували підвалини СУМ в Америці в давньому 1949 році, у місті Філядельфії. 24- річним молодцем, прибувши до Америки, і на поклик Організації Українських Націоналістів, друг Іван починає організувати СУМ, основним завданням якого було виховувати українську молодь в любові до Бога та Батьківщини, та підготовити її до праці для визволення України.

Молодечий запал, ентузіязм, непохитна віра у мету, послідовна праця та тверда здисциплінованість дали свої плоди. На першому Установчому З'їзді Крайової Управи у 1950 р., друг Іван входить до керівних органів Крайової Управи СУМ. Помітивши здібність та організаційний хист, Крайова Управа доручає йому функцію Референта Юнацтва, якою він відмінно керував напротязі десятиліть. Роз'їзджає він по наших громадах-осередках, та разом із своїми друзями спричинюється до створення десятків Відділів Юнацтва СУМ.

За його ініціятивою, при тодішній Головній Управі СУМ видає порадник для виховників СУМ, організує перші Юнацькі табори, Весняні Злети, ініціює свято "Місяць Юного Сумівця", та відповідає за організування сумівської радіо- передачі при Осередку СУМ в Нью Йорку.

В парі з тим, у половині 50-их років, організує проти-комуністичні та проти-большевицькі демонстрації біля та в самих приміщеннях Об'єднаних Націй та перед місією СССР в Нью Йорку, в обороні України, та її державницьких прав.

Рівночасно, він є і одним із основоположників Осередку СУМ ім. ген.хор. Тараса Чупринки в Нью Йорку. Постійно працює як виховник із старшим юнацтвом СУМ. За це його відзначено званням "Визначний Член Осередку". У червні 1961 року він є одним із організаторів вишкільних таборів на Оселі СУМ в Елленвіл, Н.Й.

Не забуває друг Іван і про своє особисте виховання та науку. Здобуває магістерський ступінь з бібліотекарства у Колюмбійському Унівеситеті, де й згодом поступив на працю. Крім своїх щоденних родинних обов'язків та праці в СУМ, включається Він до педагогічного складу школи Українознавства Осередку СУМ в Нью Йорку. Там він викладає історію України напротязі 41 років. На жаль, в минулому році недуга не дозволила йому побачити його останньої матуральної кляси, яка тепер підготовляється до свого кінцевого іспиту.

Крім праці в СУМ та школі Українознавства, він діяльний і в інших суспільно- громадських установах: Він провідний член ОУН; член керівних органів СКУ, УККА, ЗУДАК, УВАН, Тов. Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського, Товариства Бібліотекарів, Фундації УВУ, Координаційної Виховно-Освітньої Ради та Шкільної Ради УККА. Роками входив до різних комітетів покликаних для організування окремих святкувань чи відзначень

Одначе Він завжди був і лишився до кінця свого життя Сумівцем-виховником. Відзначений Світовим Конгресом СУМ найвищим ступенем із званням "Виховник 4-го ступеня", він одержану відзнаку з особливою гордістю носив на свойому сумівському однострою. Своє знання, досвід та любов до всього що українське він передав тисячам сумівців – учасникам вишкільних та інших таборів. Не один із тут присутніх сьогодні був учасником тих вишколів, а незабутні спомини лишаються на ціле життя у тих хто їх відбував та пережив.

Хоч із сльозами в очах прощаємо дорогого Друга, який 55 років був членом Крайової Управи СУМ, наше серце оповите теплотою, бо всі ми відчуваємо яким добрим та близьким Він був для нас – його вихованців та співробітників-друзів.

Зерно посіяне другом Іваном понад півстоліття тому дало плідний урожай. Спілка Української Молоді в Америці, завдяки йому і його друзів, розрослась, стала сильною та потужною організацією.

Сьогодні, прощаючи Вас, дорогий Друже Іване, дякуємо Вам за Вашу працю та труд, і прирікаємо, що ступатимемо слідами Ваших вказівок, і ніколи Вас не забудемо ! Прощаю Вас, в імені Крайової Управи СУМ від Управи і членства Осередку СУМ в Ню-Йорку, Дирекції, учителів, адміністрації та учнів Школи українознавства.

Дорога Пані Лідіє, дорогі діти та внуки!

Передаючи Вам наші найглибші співчуття та молитовні побажання перенести глибоке горе, пригадується нам чудова сумівська Оселя – сумівський Табір, на яких так часто бував друг Іван.

Запалала ватра... Довкруги лави сумівців... Серед них їх близький Друг і Виховник друг Іван... І залунала меланхолійно молитовна пісня...

"Ніч вже йде за верхом,
Ясне сонце давно вже зайшло,
Тихо спіть без тривого,
З нами Бог, з нами Бог!"

Дорогий Друже Іване! Прийми від нас наш остатній сумівський салют!

Вічна Тобі Пам'ять!

ПОЖЕРТВИ НА ОСЕЛЮ СУМ в ЕЛЛЕНВІЛ, Н.Й, ЯК НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК В ПАМ'ЯТЬ ОДНОГО ІЗ ОСНОВОПОЛОЖНИКІВ СУМ В АМЕРИЦІ І ЧЛЕНА КУ СУМ СЛ. П. ДРУГА ІВАНА КОБАСИ, ЯКИЙ ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ 23 КВІТНЯ 2004 РОКУ

По 1000 дол. Лідія Кобаса, Аскольд і Оксана Кобаса, Thomas і д-р. Дзвінка Кобаса;
По 100 дол. Теодор і Єлисавета Боднар, Богдан і Іванна Качор, д-р. Володимир і Мирослава Стойко, N. N.;
По 50 дол. Богдан і Марійка Гаргай, Мирослав і Надя Шмігель, родина Лещук, Марія П'ятка, Ігор і Стефанія Заяць, Евгенія Стецко, Ігор і Мирослава Шперналь, Степан і Наталка Качурак, Богдан і Христя Прятк;,
По 25 дол. Олена Ґой, Григорій Довбуш, Дона Чехович, Connie Kivalo & Family, Нансі Шанайда;
По 20 дол. Михайло Федор, Параня Сусь, Леся Бриновська, Анна Кульчицька, Теодор Воляник;
10 дол. Марія Коваль;

РАЗОМ: $4,085

ПОЖЕРТВА НА СУМІВСЬКИЙ ЖУРНАЛ "КРИЛАТІ"

300 дол. Лідія Кобаса

З подякою – КРАЙОВА УПРАВА СУМ в АМЕРИЦІ

Пам'яті д-ра Мирослава Грещишина

(у п'яту річницю смерти)

У 1957 році, після довгих літ, зустрілись ми у Бафало. Д-р Грещишин з дружиною Лідою поселились на вулиці, на якій жили ми. З Лідою Варехою товаришувала я ще від 1945 року, у гімназії в таборі Карльсфельд біля Мюнхену, а з Мирославом ходила до гімназії у Львові в 1942-44 роках. Якось Мирослав почав згадувати свої молоді літа: „Моя мати померла, як я ще був малим, і мене виховував батько, якому допомагала моя бабуня. Коли мені було чотирнадцять років, батько завіз мене на науку до Львова, де я склав іспит і мене прийняли до гімназії. Кілька днів я мешкав на піддаші будинку, де містився „Масло-Союз". Якась добра душа приносила мені вранці горнятко молока та булочку, і з тим я йшов до школи.

Коли я залишав мою родинну хату в місті Ковелі на Волині, де мій батько був учителем, бабуня спекла мені на дорогу курку, яку завинула в газету й перев'язала шнурком. Вона сказала, що це на чорну годину, коли буду вже дуже голоден.

Через кілька днів, завдяки паням з Батьківського комітету, мене прийняли до бурси. Мав я вже певний дах над головою і тричі на день теплу, хоч дуже скромну страву. Тоді в Галичині панував голод. Раз, коли голод уже дуже дошкулив мені, я вирішив попоїсти курку, яку дала на дорогу моя бабуня. Я розвинув пакуночок – і гірко заплакав. Курку мусів залишити в корчах...

Якось – розповідав далі Мирослав – я ліг в бурсі на живіт і читав книжку. Прийшов колеґа і замашисто вдарив мене по задній частині. Мої єдині штани тріснули. Вранці надягнув плащ і так пішов до школи. На запитання учителя, чому не роздягаюсь з плаща, я відповів, що погано почуваюся, мені зимно. Так підбріхував два дні, а тоді моя товаришка-однокласниця Леся Храплива – тепер усім нам знана письменниця – прийшла до бурси і сказала: „Мирославе, я знаю твою недугу, скидай штани, моя мати тобі їх поправить", що й сталося. Цього доброго діла я не забув Лесі до кінця свого життя.

У половині шкільного року, – продовжував Мирослав, – мій батько приїхав до Львова, щоб вивідати в учителів, який поступ в науці я роблю. Після цього він зажурено заявив мені: „Якщо твої оцінки до кінця року не поправляться – заберу тебе назад до хати". Наприкінці року Мирослав став одним з найкращих учнів.

У той час для гімназійної молоді був організований курс сальнових танців в будинку ч. 9 на площі Ринок. На той курс ходила і я, до танців грала нам проф. Іванна Прийма. На завершення курсу мала відбутися – в пообідніх годинах – товариська зустріч учасників з танцями. Мої тяжкі, спортивні черевики ніяк не підходили до моєї суконки, тож з болем серця я вирішила не йти. Мій незабутній батько нишком-тишком вийшов з хати і за короткий час приніс мені чудові, легенькі чорні мештики. Заміняв їх за папіроси на Краківському „чорному" ринку, що містився за будинком Львівської Опери. Щаслива, я зібралася й пішла гуляти. Мій партнер, якому цей курс був, мабуть, коротким, частенько наступав на мої мештики, підбитими шипами черевиками. Зі сльозами в очах поверталася я додому, мої мешти були зруйновані. Виявилося, що хтось майстерно виготовив їх з дикту і покрив чорним шовком. Щойно в Бафало ми дійшли до висновку, що моїм тодішнім партнером був Мирослав. Тому кілька років, коли тяжка недуга прикувала мене до шпитального ліжка, одного дня прийшла відвідати мене Ліда, дружина св. п. Мирослава. Вона вручила мені мешти, цим разом шкіряні, і сказала: „То за ті мешти, що Мирослав тобі зруйнував"...

Мирослав Грещишин одержав ступінь доктора медицини 1951 року в університеті ім. Й. В. Гете у Франкфурті над Майном. 1957 року він поселився в Бафало, де у місцевому університеті став згодом повним професором і головою відділу гінекології й акушерства та головою відділу гінелогічної онкології. Такі ж посади займав також у інших медичних закладах міста. Д-р Грещишин – автор і співавтор понад 125 статтей у медичних журналах. Він був визнаним у міжнародному світі дослідником раку жіночої репродуктивної системи, членом понад 20 медичних товариств, у тому числі видатним членом Українського лікарського товариства в Америці, активним і щедрим членом української громади.

Після відновлення незалежности України в 1991 році д-р М. Грещишин активно включився до праці, метою якої була допомога професорсько-викладацькому персоналові Львівського медичного інституту в осучасненні методів викладання гінекології й акушерства. Для цього, при його безпосередній участи, було перекла дено на українську мову і видано друком сучасні посібники для навчання лікарів-інтернів та акушерів-гінекологів. Було також підготовлено до друку книжку-посібник „Precis 5" – конспекти з акушерства та гінекології.

24 травня 1999 року раптова смерть застала д-ра М. Грещишина на рідній землі, у Львові, де він приїхав черговий раз для полагодження справ.

У другу річницю смерти д-ра Мирослава в університеті Бафало відбулося урочисте відкриття його портрету, на яке зблизька і здалека приїхали його діти зі своїми родинами: Юрій, Марта, Надя, Адріян і Катруся. В такий спосіб лікарі, медичний персонал, студенти та численні гості вшанували пам'ять свого колеґи, вчителя і приятеля.

Ольга Ференцевич-Чмола

УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМ
ім. ген. хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В НЮ-ЙОРКУ
та
ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

з глибоким жалем повідомляють все своє членство, колишніх учнів та українську громаду, що 23 квітня 2004 р. відійшов у вічність

бл. п.

друг ІВАН КОБАСА

один із основоположників Осередку, довголітній Виховник СУМ та учитель історії України в школі Українознавства впродовж 41 років.

Опечаленій Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття, а пам'ять про нього лишиться між нами назавжди.

Вічна Йому пам'ять!

Д-р Іларіон Чолган

(1918–2004 рр.)

Думки про драматурга у Першу Провідну неділю після відходу 12 лютого 2004 р.

Іларіон Чолган – це лікар, який мусив був добре розуміти тіло. Та розумів він і душу – і потреби душі – і сам присвячував описові цієї теми стільки самого себе і своєї душі!

Це він як драматург у своїх п'єсах змальовував українську душу. Висловлював біль людини без державної свободи, без людських прав на своїй землі, людини, на плечах якої лежали обов'язки брати відповідальність не тільки за власне майбутнє, але і майбутнє свого народу. І він з тією людиною міг разом посміятися і поплакати. Міг її пожаліти і скритикувати, з болем докоряти їй. Міг її змалювати справжньою.

Це він залишив нам картини з часів різних окупацій Львова XX століття (а зокрема лекції медицини в Тайному Українському Університеті) – у п'єсі „Провулок св. Духа". І також картини з життя українських переселенців у таборах Ді-Пі – це сміх крізь сльози, це пригоди новітнього Мамая. Та він також щасливець мистецької долі – бо його п'єси ставили на сценах, навіть якщо і дуже скромних післявоєнних таборових театрів. І ставив їх, і грав у них, мистець-режисер Володимир Блавацький. І відносно й щастило Іларіонові Чолганові з критикою від таких визначних постатей, як Юрій Косач, Ігор Костецький та Валеріян Ревуцький. Як і пощастило самому авторові побачити свої зібрані твори в одній книжці: „Дванадцять п'єс без однієї" (Ню-Йорк, „Слово", 1990 р.). І пощастило йому також відвідувати вже вільну Україну і Львів.

І тепер, відповідно, – можемо попрощатися з автором його ж власними словами з п'єси „Провулок св. Духа":

„Пройшли роки над провулком св. Духа. Поет помер одного дня. Відійшов задивлений у свої візії, заслуханий у музику засвітів. Його пісні повисли над провулком, як мерехтливі зорі над кам'яним садом".

І зовсім подібно – відійшов Іларіон Чолган, а його п'єси зависли у пам'яті всіх, що їх бачили й читали.

Лариса Залеська Онишкевич

Іларіон Чолган (або І. Алексевич) був автором таких п'єс: „Замотеличине теля" (1945, другий варіянт 1947), „Блакитна авантіра" (1946), „Сон української ночі" (1946), „Провулок св. Духа" (1946), „Останнє втілення Лиса Микити" (1947), „Наступ" (1947), „Хожденіє Мамая" (1949), „Діти Дажбога" (1949). „Загублений скарб" (1952), „Мамай Невмирущий" (1956) і „Дума про Мамая" (1989).

Ділимося сумною вісткою,
що у вівторок, 11 травня 2004 р. відійшла у Божу вічність
наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

КАТЕРИНА МАРТІЯН

Відвідини відбудуться 18 травня 2004 р. від 2 до 4-ої год. по пол. та від 7 до 9-ої веч. в Похоронному заведенні Conroy Funeral Home, 2 E, Second St., S. Bound Brook, NJ.

Заупокійна Св. Літургія відбудеться 19 травня 2004 р. о год. 11:30 ранку в Українській Православній Церкві-пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

У смутку залишені:

син – ІГОР з дружиною РОНОЮ
донька – ГАЛИНА
внуки – АДАМ
– ФИЛИП
– ТАЙСОН
– СТЕФАН
– АЛИСОН
2 правнуки

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів можна складати пожертви на:

Children of Chornobyl Relief Fund:
272 Old Short Hills Rd., Short Hills, NJ 07078,
або на Community Care Hospice:
586 East Main St., Bridgewater, NJ 08887.

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у п'ятницю, 16 квітня 2004 р. по довгій недузі відійшла у вічність

бл. п.

МАРІЯ ВАСЬКІВ

з Малиновичів

нар. 16 травня 1922 р. в Жидачеві, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 20 квітня, а похорон у середу, 21 квітня 2004 р., з похоронного закладу Музики до собору свв. Володимира і Ольги, а опісля на цвинтар св. о. Миколая в Чикаго.

У смутку залишені:

муж – ОСИП
сестра – ОЛЬГА ДАВИДЧАК з родиною, Жидачів, Україна
брат – ВОЛОДИМИР МАЛИНОВИЧ, Париж, Франція
сестрінка – ТЕТЯНА РЕЙНАРОВИЧ з родиною
сестрінок – СЕВЕРИН ДАНИЛОВИЧ з дружиною МАРТОЮ
та родина в Америці і Україні.

Вічна Її пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо друзів по зброї, родину та знайомих, що в суботу, 1 травня 2004 р. відійшов у вічність наш друг

бл. п.

СТЕПАН МИКОЛИШИН

народжений 25 лютого 1910 р. в селі Гиновичі, Бережанського району, Україна.

В/ш. Родині складаємо найщиріші співчуття

Вічна Йому пам'ять!

Друзі з ОУН, ООЧСУ, СУМ

Ділимося сумною вісткою, що 11 травня 2004 р. на 99-му році життя відійшла у вічність наша МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ПАЛІДВОР

з дому ХАЩІВСЬКА

Залишені в смутку:

доньки – ЛАРИСА ЗЄЛИК з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
– НАТАЛКА СОНЕВИЦЬКА з чоловіком ІГОРОМ
сестра – ОЛЕНКА РУБЧАК, з родиною в Польщі
внуки – МАРТА
– СОФІЙКА
– АНДРІЙ
– КСЕНЯ з чоловіком МАРКОМ ІВАСИКІВ
– МЕЛАСЯ з чоловіком МИКОЛОЮ СЕРБАЙ
– МАРКІЯН і ДЖЕСІКА СОНЕВИЦЬКІ
правнуки – КАЛИНА і ЛУКА ІВАСИКІВ
– СОЛОМІЙКА СОНЕВИЦЬКА
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Пом'яни Її Господи в царстві своїм

ПАНАХИДА відбулася в середу, 12 травня 2004 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 126 E. 7th St., New York, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер 13 травня 2004 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Замість квітів на могилу проситься складати пожертви на Патріярший Собор у Києві.

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1. УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА СТАНИЦЯ НЮ-ЙОРК ділиться з побратимами і прихильниками колишніх вояків 1 УД УНА сумною вісткою, що дня 8 квітня 2004 р. у Варм Мінерал Спрінґ на Фльориді відійшов у вічність дорогий нам побратим

бл. п.

РОМАН ІВАНИЦЬКИЙ

нар. 19 вересня 1915 р. у Войнилові (Дрогобиччина)

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 14 квітня 2004 р. на цвинтарі Веніс Меморіял Ґарденс у Веніс – Фльорида.

Пам'ять про цього чесного вояка 1 Української Дивізії УНА, учасника бою під Бродами, прикладного і жертвенного громадянина української громади та нашого незабутнього побратима буде з нами назавжди.

ЧЛЕНСТВО і УПРАВА СТАНИЦІ НЮ-ЙОРК

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ нашого незабутнього МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

д-ра ПЕТРА МІРЧУКА

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ

в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па., 16 травня о год. 11:30 ранку.

Інші Богослуження за спокій душі Покійного будуть відправлені 16 травня у слідуючих церквах:

св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж.;
св. Миколая у Пасейку, Н. Дж.;
свв. Петра і Павла у Джерзі Ситі, Н. Дж.;
св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н. Дж.;
Успіння Пресвятої Богородиці у Байоні, Н. Дж.;
св. арх. Михаїла у Йонкерсі;
св. Анни у Ворінґтоні, Па.;
св. Миколая у Вілмінґтоні, Дел.
Митрополичому соборі Непорочного Зачаття у Філядельфії, Па. (17 травня).

Родина просить прийти і помолитися за душу бл. п. Петра Мірчука.

Дружина – АНІЗІЯ
сини – ЯРЕМА, о. РОМАН та ІГОР

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ дорогого і незабутнього СИНА і БРАТА

бл. п.

ОЛЕГА РОМАНА КУЗЬМИ

та

У 27 РІЧНИЦЮ СМЕРТИ дорогого і невіджалуваного МУЖА, ТАТА, ДІДУНЯ і ПРАДІДУНЯ

бл. п.

ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ
в понеділок, 24 травня 2004 р. (в ранішніх годинах)
в українських греко-католицьких церквах:

- в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.;
- в катедрі св. Юра у Львові;
- у старій церковці в Глинянах, Замісця.

Про молитви за спокій душ Покійних просить:

мама і дружина – НАДІЯ КУЗЬМА з родиною.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040